

Raport privind realizarea Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anul 2024

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	Obiectivul general. Reducerea poverii tuberculozei în Republica Moldova prin reducerea mortalității cu 75% și a incidenței cu 50%			
	Obiectivul specific 1. Examinarea prin screening sistematic pentru tuberculoza activă a cel puțin 90% din contacți și cel puțin 90% din grupurile cu risc sporit la tuberculoză până la sfârșitul anului 2025, prin asigurarea accesului universal la screening sistematic al contacților și grupurilor cu risc sporit la tuberculoză, inclusiv al copiilor			
1.1.	<i>Depistarea activă a cazurilor de tuberculoză în grupurile cu risc și vigilență sporită pentru tuberculoză conform Protocolului Clinic Național</i>			
1.1.1.	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator parțial realizat A fost asigurat acces universal la screening sistematic al contacților și grupurilor cu risc sporit la tuberculoză: la nivel de AMP, cu utilizarea instalațiilor radiologice mobile dotate cu CAD (IA), cu suportul ONG din sursele CNAM și Fondului Global. La data de 31 mai 2023, a fost aprobat prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 481 „Ghidul cu privire la organizarea și desfășurarea screening-ului sistematic și tratamentul preventiv al tuberculozei. Ulterior, toate recomandările au fost integrate în cele două Protochoale Clinice Naționale TB: „Tuberculoza la adult”, ediția a VI-a și „Tuberculoza la copil”, ediția a V-a. Conform datelor despre examinarea grupurilor de risc sporit privind TB prezentate de către AMP s-a constatat: ✓ total planificați pentru examinare (adulți și copii) — 334605, ceea ce constituie 13,6 % din totalul populației, din ei au fost supuși screening-ului — 235073 (70,25 %); ✓ 317726 persoane adulte planificate, ceea ce constituie 16,6% din populația adulților, din ei au fost supuși screening-ului 223916 (70,5 %); ✓ numărul copiilor planificați pentru examinare a constituit 16879 persoane, ceea ce constituie 3,2% din populația copiilor, din ei au fost examinați 111057 (66,0%). Examinarea persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză prin screening – ul sistematic pentru tuberculoza activă a constituit 70,25%. Conform circularei CNAM nr. 01/24-83 din 30 mai 2024, a fost elaborat un registru în format Excel de către Departamentul de coordonare PNRT pentru raportarea de către AMP a grupelor cu risc sporit TB. Registru electronic are scopul de a asigura colectarea și validarea datelor privind organizarea și desfășurarea screening-ului sistematic, precum și implementarea tratamentului preventiv al tuberculozei.
1.1.2.	Asigurarea examinării adulților și copiilor care au fost în contact cu persoanele diagnosticate cu tuberculoză (inclusiv copiii 0–5 ani și 5–18 ani)	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat În perioada anului 2024, numărul total al contactaților luați la evidență a constituit 21126, dintre care 17476 (82,7%) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice. În urma examenelor clinice și paraclinice 297 persoane (31,7%) au fost depistate cu suspecție la TB , iar 70 (23,6%) dintre ei reprezintă copii cu vârsta 0-19ani. Numărul mediu de contacți per focar la nivel de republică este 12,8 . Rata de acoperire a contacților cu screening sistematic pentru tuberculoza activă:

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				VB: 93,1% și T: >90% pentru anul 2024, realizat – 82,7%.
1.1.3.	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Cu suportul experților OMS au fost evaluate datele naționale cu privire la screening-ul de rutină pentru tuberculoză. În baza rezultatelor obținute și recomandărilor Ghidului OMS: modulul 2: screening sistematic pentru boala tuberculoza (https://www.who.int/publications/i/item/9789240022676) au fost revizuite grupurile cu risc sporit de tuberculoză și grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză, ca rezultat au fost prioritizate populațiile cheie pentru screeningul TB, care au fost sistematizate în grupurile cu risc sporit de TB. Persoanele din grupurile cu vigilență sporită pentru tuberculoză s-au regăsit în grupurile cu risc sporit de TB. Din anul 2023 se raportează numai asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc sporit de tuberculoză.
1.1.4.	Asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc și vigilență sporită pentru tuberculoză în localități, utilizând instalațiile radiologice mobile, cu introducerea inteligenței artificiale medicale	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Pentru asigurarea examinării persoanelor din grupurile cu risc sporit pentru tuberculoză în localități, au fost utilizate instalațiile radiologice mobile dotate cu CAD. În scopul depistării active a tuberculozei și a cancerului pulmonar la populația din localitățile rurale din sursele fondului măsurilor de profilaxie au fost executate mijloace financiare în sumă de 1 174,70 mii lei pentru realizarea screening-ului pulmonar prin radiografie digitală mobilă, conform Ordinului Ministrului Sănătății nr. 91/2024 cu privire la organizarea și desfășurarea screening-ului pulmonar prin radiografie digitală în anul 2024. Pe parcursul anului 2024, au beneficiat de screening 8352 persoane din localitățile rurale, din grupurile cu risc și vigilență sporită privind tuberculoza și cancerul pulmonar din raioanele Aneni Noi, Strășeni, Nisporeni, Ocnița, Edineț, Dondușeni, Drochia, Rîșcani, Fălești, Rezina, Cimișlia, Basarabasca și Taraclia. Numărul persoanelor depistate cu modificări patologice organelor toracelui, urmare a realizării screening-ului prin radiografie pulmonară a grupelor de risc sporit de îmbolnăvire cu tuberculoză, a constituit 1702 de persoane (20,4%), inclusiv 389 persoane cu semne radiologice sugestive pentru tuberculoză (22,9%), la 28 persoane (7,2%) a fost confirmată tuberculoza pulmonară activă. Ponderea persoanelor cu tuberculoză activă identificate prin depistarea activă, utilizând instalațiile radiologice mobile – 1,45% (28 cazuri din 1934 cazuri noi și recidive TB notificate pe parcursul anului 2024). Conform Ordinului MS Nr. 580 din 28/06/2024 privind pilotarea screening-ului radiologic al tuberculozei cu utilizarea instalațiilor radiologice ultraportabile, aceste instalații au fost utilizate pentru examinarea a două grupuri de persoane în scopul depistării tuberculozei: grupul PAFA în municipiul Chișinău și grupul PCD/PTH în municipiul Bălți. În total, au fost examinate 554 de persoane. Cazurile de TB prezumtivă au fost 30 (5,4%), iar TB activă a fost confirmată în 6 cazuri (1,1%).
1.1.5.	Asigurarea depistării persoanelor din populațiile-cheie: persoanele care trăiesc cu HIV, persoanele adulte fără adăpost, consumatori de droguri și	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Această activitatea a fost realizată din două surse de finanțare: 1. Grantul FG „Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova”; 2. Fondul măsurilor de profilaxie al CNAM. În cadrul realizării Grantului FG „Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova” pe parcursul anului 2024, depistarea persoanelor din populațiile-cheie și alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, a fost asigurată cu suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate, realizată de către 9 organizații a societății civile active în domeniu (6 pe malul drept al r. Nistru și 3 pe malul stâng), în conformitate

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	alte grupuri vulnerabile, cu acces redus la asistența medicală primară, prin suportul organizațiilor societății civile la nivel de comunitate			cu Dispoziția MS nr. 31-d din 18 ianuarie 2024, cu privire la organizarea activităților de depistare ținută a tuberculozei și a activităților de informare, educare și suport psiho-social pentru creșterea aderenței la tratament și prevenirea recidivelor, implementate de către organizațiile neguvernamentale. Astfel 15 959 persoane au fost investigate radiologic și depistate 175 cazuri noi de TB, ceea ce constituie 1,1%. În perioada 2024 de raportare, din fondul măsurilor de profilaxie au fost executate mijloace financiare în volum de 1 205,6 mii lei în scopul implementării a 5 proiecte de prevenire și depistare a tuberculozei în rândul populației din grupurile de risc. În cadrul acestor proiecte au fost examinate radiologic 1 657 persoane din mun. Bălți, raioanele Călărași, Ialoveni, Glodeni, Orhei, Cahul, Soroca, Florești, Telenești și Hincești, dintre care au fost depistate 13 cazuri de tuberculoză și incluse în tratament, fapt ce a contribuit la reducerea riscului de îmbolnăvire a populației generale. Concomitent, în cadrul proiectelor au fost organizate și întruniri de informare ale comunității (beneficiari indirecti: administrația publică locală, centre de sănătate, etc.) despre metodele de prevenire, transmitere, semne și simptome, diagnosticarea și tratamentul tuberculozei, necesitatea și importanța examinării regulate și la timp a persoanelor din grupurile de risc la tuberculoză. Astfel, fiind consolidată implicarea comunității și organizațiilor societății civile în controlul tuberculozei prin abordarea centrată per pacient. Ponderea persoanelor cu tuberculoză activă identificate prin depistarea activă, cu suportul organizațiilor societății civile, VB: 2,6 (2019)% și T: 16 % pentru anul 2024, realizat – 9,72% (188 cazuri din 1934 cazuri noi și recidive TB notificate pe parcursul anului 2024). Indicatorul este realizat în proporție de 61%.
	Obiectivul specific 2. Stabilirea diagnosticului precoce al tuturor formelor de tuberculoză, cu depistarea, până la sfârșitul anului 2025, a cel puțin 90% din numărul total estimat de cazuri cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă, prin asigurarea accesului universal la diagnostic precoce al tuturor formelor de tuberculoză și la testele de sensibilitate la medicamente, inclusiv la testele rapide			
2.1.	<i>Asigurarea depistării tuberculozei prin aplicarea și extinderea constantă a metodelor moderne rapide de diagnostic fenotipice și genotipice recomandate de Organizația Mondială a Sănătății</i>			
2.1.1.	Furnizarea durabilă de tehnici moleculare-genetice pentru diagnosticarea rapidă a tuberculozei sensibile și a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Este asigurat acces universal la diagnostic precoce al tuturor formelor de tuberculoză și la testele de sensibilitate la medicamente, inclusiv utilizarea testelor rapide: acoperire geografică completă cu Xpert MTB/RIF; accesul la stabilirea rezistenței la medicamentele antituberculoase este universal. Pe parcursul anului 2024 a fost transferat un echipament GeneXpert XDR Laboratorul Regional de Referință Vorniceni pentru diagnosticarea rapidă a TB MDR, astfel ca toate laboratoarele de nivel 1 sunt dotate cu tehnici moleculare genetice pentru diagnosticarea rapidă a tuberculozei sensibile și a tuberculozei rezistente la Rifampicină și toate Laboratoarele de Nivel 2 și 3 sunt dotate cu tehnici moleculare genetice pentru diagnosticarea rapidă a tuberculozei sensibile și a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				Rata de notificare a tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente la 100 000 populație - 13.8 la 100 000 populație. VB: 16.3 la 100 000 populație (2019) și T: 10,3 la 100 000 populație pentru anul 2024, de facto – 13.8 la 100 000 populație, ceea ce corespunde cu 410 cazuri de TB RR/MDR raportate în anul 2024. Ponderea pacienților cu tuberculoză (cazuri noi și recidive) notificați în rândul pacienților testați cu teste rapide de diagnostic recomandate de Organizația Mondială a Sănătății: VB: 93% și T: >90 % pentru anul 2024, realizat – 93.5 %. Din 1934 pacienți cu tuberculoză (cazuri noi și recidive) notificați în rândul pacienților au fost testați cu teste rapide de diagnostic 1808 (93.5%).
2.2.	<i>Fortificarea rețelei de laborator prin asigurarea controlului calității și biosecurității în conformitate cu standardele naționale și internaționale în cadrul rețelei naționale de laboratoare implicate în diagnosticul microbiologic al tuberculozei</i>			
2.2.1.	Asigurarea controlului calității tuturor rețelelor de laborator implicate în metodele fenotipice și genotipice pentru diagnosticarea tuberculozei	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Ponderea laboratorului de referință/centrului de microscopie care corespunde standardelor pentru laboratoarele în microbiologia tuberculozei – 90% (Au fost vizitate 44 laboratoare). Laboratorul Național de Referință în Microbiologia Tuberculozei, deține certificatul de acreditare, fiind primul laborator de analize medicale public din Republica Moldova, acreditat la cerințele standardului ISO 15189. Aceasta denotă credibilitate în rezultatele obținute, minimizarea riscului de rezultate eronate care contribuie la stabilirea unui diagnostic al tuberculozei corect, factor important în ameliorarea situației epidemiologice a tuberculozei în republică
2.2.2	Participarea la controlul calității extern al Laboratorului național și laboratoarelor de referință în microbiologia tuberculozei, evaluarea comprehensivă a rețelei naționale de laboratoare de tuberculoză și elaborarea planului de acțiuni	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Laboratorul Național de Referință a fost vizitat de Echipa MOLDAC, la data de 30.01.2024, în urma căreia s-a confirmat respectarea cerințelor Standardului EN ISO 15189:2014, primit la data de 24.05.2022, (Decizia Nr.85 din 14.05.2024). Laboratorul Național de Referință a participat la Controlul Calității Extern, organizat de Compania internațională INSTAND, unde a obținut cu succes testul de competență primind Certificatele cu următorul punctaj: • Microscopia - 05.04.24 -100% (30 puncte din maximum 30); 27.09.24 100% (30 puncte din maximum 30) • Amplificarea acizilor nucleici NAT (Xpert) – 05.04.24 100% (25 puncte max 25); 27.09.24 100% (25 puncte din max 25) • Identificarea culturilor -31.05.24,10.05.24 100% (25 puncte max 25); 22.11.24 100% (25 puncte din max 25); • Testarea Sensibilității Fenotipice – 10.05.24 -93% (280 puncte din max 300); 22.11.24 -100% (300 puncte din max 300); • Testarea Sensibilității Genotipice - 26.04.24 100% (100 puncte din maximum 100); 18.10.24 100% (100 puncte din maximum 100). Pe parcursul anului 2024 au fost vizite de monitorizare în 44 Laboratoare de nivelul 1 si nivel 2, care au fost evaluate satisfăcător cu întocmirea rapoartelor și recomandărilor de rigoare. În perioada 21.07 – 31.07.2024 a avut loc evaluarea și revizuirea Rețelei de laboratoare TB din Moldova de către un expert OMS. Raportul poate fi găsit la următorul link https://simetb.ifp.md/Download/tbreps.excel/Assessment and revision of TB Laboratory Network of Moldova.pdf

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
2.2.3.	Implementarea Standardelor de biosecuritate în laboratoarele microbiologice de tuberculoză	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Pe parcursul anului 2024 au fost efectuate 44 vizite de monitorizare în laboratoarele de Nivel 1 și 2. Standardele de biosecuritate implementate sunt respectate în toate laboratoarele de referință în microbiologia tuberculozei cât și a laboratoarelor de nivel 1.
2.3.	<i>Asigurarea monitorizării tratamentului pacienților cu toate formele de tuberculoză prin evaluarea regulată a rezistenței M. tuberculosis la medicamente</i>			
2.3.1.	Aprovizionarea durabilă cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M.tuberculosis</i> la preparate și supravegherea rezistenței <i>M.tuberculosis</i> la medicamente la nivel național	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Aprovizionarea cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la preparate și supravegherea rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la medicamente la nivel național, conform planului de distribuție aprobat de către MS. În rezultatul analizei rapoartelor trimestriale a consumului consumabilelor și reagenților pentru activitatea de laborator în microbiologia tuberculozei în cadrul serviciului de fiziopneumologie la nivel de țară se calculează necesitățile pentru un trimestru ulterior de activitate, cu întocmirea planurilor de distribuție. În baza Planului de distribuție, semnat de către MS, se distribuie per teritorii consumabile și reagenți de laborator în microbiologia tuberculozei pentru activitatea în cadrul serviciului de fiziopneumologie la nivel de țară. https://simetb.ifp.md/Download/ifp.mednet/index.htm Rata de acoperire cu teste fenotipice de sensibilitate la medicamente în rândul pacienților cu tuberculoză pulmonară cu rezultate microbiologice pozitive - 95%, din 1629 de pacienți cu cultură pozitivă 1548 l-i s-a montat testul de sensibilitate la medicamente (95%). Rata de acoperire cu teste genotipice de sensibilitate la medicamente în rândul pacienților cu tuberculoză pulmonară cu rezultate microbiologice pozitive - 94%, din 2172 de pacienți 2050 au fost examinați prin teste moleculare de sensibilitate la medicamente (945%). VB: 81% (2018) și T: 87 % pentru anul 2024, realizat - 94%.
2.3.2.	Aprovizionarea durabilă cu consumabile pentru metodele fenotipice și genotipice de testare a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la preparatele noi (Bedaquilina, Delamanid), inclusiv prin secvențierea genomului micobacterian	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Aprovizionarea cu consumabile pentru metodele fenotipice de testare a rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la preparatele noi (Bedaquilina, Delamanid), conform planului de distribuție aprobat de către MS. Pe parcursul anului raportat, rata de acoperire cu testarea rezistenței <i>M. tuberculosis</i> la Bedaquilina, Delamanid în rândul pacienților cu tuberculoză multidrogresistentă a constituit 96%, din 410 de pacienți cu MDR 389 (95%) au fost testați la sensibilitate la Bedaquilina și Delamanid.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
2.3.3.	Menținerea și consolidarea sistemului de curierat pentru transportarea sputei către Laboratorul național de referință	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Transportarea probelor de spută pentru diagnosticul tuberculozei pe parcursul anului 2024, a fost asigurată la timp și fără întreruperi. Au fost colectate și transportate către Laboratoarele de referință specimene de sputa – 36584 unități. Echipa Departamentului de coordonare PNRT a colectat și transportat 23964 unități de specimene către Laboratorul Național de Referință. Pentru LNR Bălți – 7429 unități de specimene și către LNR Bender -5191 unități de specimene.
Obiectivul specific 3. Aplicarea tratamentului tuberculozei sensibile și tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente, cu obținerea, până la sfârșitul anului 2025, a ratei de succes printre cazurile noi și recidive de tuberculoză sensibilă de cel puțin 90% și printre cazurile de tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă nu mai joasă de 80%, prin asigurarea accesului echitabil la tratament de calitate și la îngrijiri continue al tuturor persoanelor cu tuberculoză, inclusiv al copiilor, prin abordarea centrată pe persoană și acordarea de suport în baza necesităților persoanei				
3.1.	<i>Aprovizionarea durabilă cu medicamente antituberculoase de calitate</i>			
3.1.1.	Aprovizionarea durabilă cu medicamente de calitate pentru tratamentul tuberculozei sensibile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Este asigurat acces echitabil la tratament de calitate și îngrijiri continue pentru toate persoanele cu tuberculoză, inclusiv copii, prin abordare centrată pe persoană și suport în baza necesităților persoanei. Toate medicamentele antituberculoase de linia I sunt disponibile în țară. - Rata de succes al tratamentului în rândul pacienților cu tuberculoză sensibilă (cazuri noi și recidive) VB: 85% (cohorta anului 2018) și T: 89% pentru anul 2024, realizat – 85.3%, 1431 din 1678 persoane (cohorta anului 2023). - Ponderea pacienților care au inițiat tratamentul antituberculos cu medicamente de primă linie în condiții de ambulator VB: 25.7% (2019) și T: 35% pentru anul 2024, realizat - 8.2 %, 132 din 1619 persoane. - Mortalitatea prin tuberculoză (100 mii populație): 4.8 la 100 mii populație, 139 cazuri de deces prin TB, dintre care 31 cazuri de co-infecție TB/HIV.
3.1.2.	Aprovizionarea durabilă cu medicamente de calitate pentru tratamentul tuberculozei rezistente la Rifampicină și multidrogrezistente	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Toate medicamentele antituberculoase de linia II sunt disponibile în țară. - Ponderea pacienților notificați cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă înrolați în tratament. VB: 94.5% (2019) și T: 95% pentru anul 2024, realizat – 95.5%, 384 din 402 persoane. - Rata de succes al tratamentului în cohorta pacienților cu tuberculoză rezistentă la Rifampicină și multidrogrezistentă. VB: 73% (cohorta 2017) și T: 75% pentru anul 2024; realizat – 77.5%, 183 din 236 persoane (cohorta anului 2022).
3.1.3.	Aprovizionarea durabilă cu medicamente antituberculoase, forme pediatrice	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Este asigurat acces echitabil la tratament de calitate pentru toate persoanele cu tuberculoză, inclusiv copii, prin abordare centrată pe persoană și suport în baza necesităților persoanei. În data de 01.12.2023 au fost recepționată donația unui lot format din 10 seturi pentru cure de tratament de medicamente pediatrice din partea Guvernului Japoniei pentru tratamentul tuberculozei TB DR la copii.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
3.1.4.	Asigurarea distribuirii medicamentelor antituberculoase în teritorii	2021* 2022 2023 2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Toate medicamentele antituberculoase de linia I și linia II sunt disponibile în țară. În rezultatul analizei rapoartelor trimestriale a consumului de medicamente antituberculoase în cadrul serviciului de ftiziopneumologie la nivel de țară se calculează necesitățile pentru un trimestru ulterior de activitate, cu întocmirea planurilor de distribuție. Pe perioada raportării, în baza planului de distribuție, semnat de către MS, la nivel de țară, au fost distribuite către instituții, medicamente antituberculoase pentru activitatea lor în cadrul serviciului de ftiziopneumologie. https://simetb.ifp.md/Download/ifp.mednet/index.htm Transportarea medicamentelor antituberculoase de linia a II-a pe parcursul anului 2024, a fost asigurată la timp și fără întreruperi. Numărul de pachete cu medicamente livrate pentru bolnavii TB în teritorii a constituit 7394 unități.
3.1.5.	Implementarea regimurilor noi de tratament peroral scurte modificate (mSTR) în cadrul studiului operațional, urmat de o tranziție la practica de rutină	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Regimurile noi de tratament peroral scurte modificate au fost implementate din luna septembrie 2020, fiind asigurat accesul persoanelor cu TB RR/MDR, care sunt eligibile, la regimuri scurte de tratament mSTR (9 luni) în cadrul studiului operațional. Pentru anul 2024, rata de acoperire cu regimuri de tratament perorale scurte modificate pentru tuberculoza drogrezistentă a constituit 5.2% (24 cazuri din 462). Din februarie 2024 după revizuirea PCN „TB la copil” și „TB la adult” au fost introduse regimuri scurte de tratament pentru TB sensibilă (4-6 luni) și TB RR/MDR (6-9 luni). Pentru anul 2024, rata de acoperire cu regimuri de tratament scurte pentru tuberculoza drogrezistentă (BPaLM, BPaL și regim 9 luni) a constituit 62% (287 cazuri din 462). VB: N/A și T: 25% pentru anul 2024, realizat – 67,32% (311 cazuri din 426). Pentru anul 2024, rata de acoperire cu regimuri de tratament scurte pentru tuberculoza sensibilă a constituit 45% (731 cazuri din 1621).
3.2.	<i>Asigurarea monitorizării tratamentului, managementului și prevenirii reacțiilor adverse la medicamente antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei</i>			
3.2.1.	Elaborarea mecanismului de asigurare a accesului la medicamente pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse la preparatele antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat A fost elaborat mecanismul de asigurare a accesului la medicamente pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse la preparatele antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei. Toți pacienții, aflați la tratament în staționar sunt asigurați cu preparatele necesare pentru prevenirea și tratamentul reacțiilor adverse. În condiții de tratament ambulator se eliberează Pyridoxine (Vitamina B6) de către medicul ftiziopneumolog conform planurilor de distribuție, aprobat de către MS.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
3.2.2.	Actualizarea Regulamentului privind managementul medicamentelor antituberculoase și sistemul de farmacovigilență în tratamentul pacienților cu tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat A fost actualizat regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase și sistem de farmacovigilență în tratamentul pacienților cu tuberculoză, în conformitate cu Politica de Stat în domeniul Medicamentului, aprobată prin hotărârea Parlamentului nr.1352 – XV din 03.10.2002, Legea cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456 din 25.05.1992 și Legea cu privire la medicamente nr.1409 din 17.12.1997, și recomandările OMS. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. Anexa 16. Regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf Tratamentul pacienților cu tuberculoză se efectuează în baza Protocoalelor clinice naționale și standardelor de asistență medicală, elaborate în conformitate cu recomandările OMS și aprobate de către Ministerul Sănătății. În conformitate cu prevederile Dispoziției Ministerului Sănătății nr. 614-d/2023, în perioada 06-07 decembrie și 18-19 decembrie 2023, au fost desfășurate cursurile de instruire on-line pentru personalul medical din serviciul ftiziopneumologic cu genericul „Farmacovigilența. Monitorizarea și managementul activ a siguranței medicamentelor antituberculoase (aDSM)”, cu participare a 190 medici ftiziopneumologi din republică. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/disp_ms_2023_11_28_nr_614d.pdf
3.2.3.	Asigurarea farmacovigilenței active, cu elaborarea și implementarea procedurilor standard de operare pentru monitorizarea și managementul activ al securității medicamentelor antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat În perioada de raportare au fost elaborate și implementate proceduri standarde de operare pentru monitorizarea și managementul activ al securității medicamentelor antituberculoase, inclusiv pentru tratamentul preventiv al tuberculozei. În scopul elaborării Procedurilor Standard de Operare (POS) pentru managementul tuberculozei în Moldova a fost contractat un expert internațional. Astfel, au fost elaborate 5 POS-uri, după cum urmează: • Introducere în aDSM și Terminologie. • Programul de monitorizare și atribuirea gradului de severitate. • Instrumente și tehnici pentru evaluarea și analiza reacțiilor adverse. • Managementul clinic al reacțiilor adverse care detaliază procedurile pentru gestionarea clinică a reacțiilor adverse la tratamentul TB. • Evaluarea cauzalității unde sunt abordate metodele de determinare a relației cauzale între tratamentul TB și reacțiile adverse observate.
3.3.	<i>Asigurarea aderenței la tratament și suportul pacientului, inclusiv prin utilizarea unor abordări inovatoare, centrate pe persoană</i>			
3.3.1.	Asigurarea abordării multidisciplinare, inclusiv evaluarea necesităților și gestionarea cazului pentru fiecare persoană afectată de tuberculoză și	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat A fost elaborat Managementul comunitar de caz al copilului afectat de tuberculoză. Ordinul MS nr. 432/2022 cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. Anexa 17. Managementul comunitar de caz al copilului afectat de tuberculoză.. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf Toate persoanele cu tuberculoză, au acces la suport psihosocial, în vederea asigurării creșterii aderenței la tratament.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	a familiei, precum și acordarea suportului psihosocial pentru asigurarea aderenței la tratament			În cadrul acestei activități, IP UCIMP DS a asigurat contractarea a 8 asociații obștești active în domeniu (5 – de pe malul drept al r. Nistru și 3 – de pe malul stâng), pentru realizarea activităților de educare, informare și intervenții, în scop de creștere a aderenței la tratament, în anul 2024, precum urmează: AO SMIT (Societatea Moldovei Împotriva Tuberculozei), Bălți; AO Speranța Terrei, Bălți; AO AFI, Chișinău; AO Casa Speranțelor, Soroca; AO Asociația Psihologilor din Tighina, Căușeni; AO Programe Medico-Sociale, Bender; AO Blagoe Delo, Tiraspol; AO Kovcheg Dobryh Del, Rîbnița. Acoperirea geografică: activitățile în cauză au fost implementate în 31 de raioane (23 - malul drept și 8 - malul stâng). Numărul estimat de beneficiari a fost de 520 persoane (479 - malul drept și 41 – malul stâng).
3.3.2.	Asigurarea suportului motivațional lunar (stimulente)	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Toate persoanele cu TB au fost asigurate cu suport motivațional lunar (acoperirea cheltuielilor pentru alimentație și transport public de la/la domiciliu) în condiții de ambulator din sursele CNAM pe malul drept și din sursele FG pe malul stâng. În conformitate cu prevederile Ordinului MS nr. OMS1189/324/2023 cu privire la unele intervenții de creștere a aderenței la tratamentul tuberculozei în condiții de ambulator, Publicat : 28.12.2023 în MONITORUL OFICIAL Nr. 502-504 art. 1265 Data intrării în vigoare din 22.12.2023 a fost revizuită modalitate de rambursare a cheltuielilor pentru pacienții afectați de tuberculoză și costul tichetului alimentar a fost revizuit și constituie 53 lei/zi iar rambursarea cheltuielilor pentru transport public (tur-retur) au un echivalent bănesc de 150 lei/lunar. (https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_12_22_nr_OMS1189_324_2023.pdf) Începând cu anul 2024, este aplicată o nouă modalitate de rambursare a cheltuielilor pentru pacienții afectați de tuberculoză. Astfel, fiecare pacient care urmează tratamentul în condiții de ambulator beneficiază gratuit de un card bancar, pe care sunt alocați banii de la CNAM și cu ajutorul căruia procură produse alimentare din orice magazin din țară care dispune de terminal de plată. În anul 2024 din sursele CNAM au fost acoperite cheltuielile pentru alimentație și transport public de la /la domiciliu pentru tratamentul în condiții de ambulatoriu a bolnavilor TB în sumă de 12 902 735,15 lei. Din sursele grantului FG, în scopul menținerii și îmbunătățirii aderenței la tratamentul antituberculos, persoanele cu TB din teritoriile din stânga Nistrului beneficiază de un suport financiar în valoare de 1,730.00 MDL lunar, cu condiția administrării regulate a tratamentului. Pe parcursul anului 2024 au beneficiat de suport motivațional 361 pacienți de pe malul stâng în valoare de 2,101,479.84 MDL.
3.3.3.	Extinderea utilizării tratamentului cu suportul video la nivel național	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Toate persoanele cu TB, care sunt eligibile, au acces la VST (tratament videoasistat). În anul 2024, pe ambele maluri, 243 persoane cu TB au fost înrolate și instruite în utilizarea VST, din care - 125 persoane au împlinit 60 zile de tratament VST și rata de succes a constituit 91%, pentru toată perioada tratamentului în VST. Începând din luna februarie 2024, DC PNRT a preluat majoritatea responsabilităților de la AO AFI. DC PNRT a asigurat suport în VST continuu pentru serviciul ftiziopneumologic, inclusiv crearea conturilor, dosarelor și înregistrarea pacienților. Monitorizarea aderenței s-a realizat prin generarea rapoartelor, clarificarea lipsei video-urilor și referirea cazurilor cu lipsă nemotivată. Repartizarea telefoanelor a fost asigurată conform necesităților.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				Documentele și materialele necesare pentru pacienți au fost pregătite și distribuite conform cerințelor. Ponderea pacienților cu tuberculoză care au administrat tratament video asistat a constituit 12,6 % (243 din 1934 cazuri TB cu tratament inițiat în 2024).
3.3.4.	Asigurarea suportului „de la egal la egal” persoanelor cu tuberculoză de către prestatorii organizațiilor societății civile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Pe parcursul anului raportat a fost asigurat suportul de la egal la egal persoanelor cu tuberculoză de către prestatorii organizațiilor societății civile. Ponderea pacienților care au inițiat tratament antituberculos (tuberculoză sensibilă și tuberculoză drogrezistentă) și care au beneficiat de orice formă de asistență pentru creșterea aderenței din partea organizațiilor societății civile, inclusiv suport psihosocial a constituit 10,7%. ✓ Sprijin și grupuri de la egal la egal în cadrul IMSP Spitalul Clinic Bălți și IMSP IP „Chiril Draganiuc” pentru 213 persoane cu TB; ✓ 213 persoane cu TB din IMSP Spitalul Clinic Bălți și IMSP IP „Chiril Draganiuc” au fost instruite cu privire la oportunitățile tratamentului videoasistat, dar și posibilitatea raportării barierelor în accesul la serviciile TB prin intermediul aplicației ILikeVST; ✓ 50 pachete igienice sensibile la gen, distribuite în rândul persoanelor cu TB, aflați în tratament staționar în IMSP Spitalul Clinic Bălți.
	Obiectivul specific 4. Asigurarea acoperirii universale și continuității serviciilor medicale, gestionarea comorbidităților și problemelor social-economice în baza necesităților persoanei, prin extinderea colaborării cu programele naționale HIV, Hepatite, Droguri, Alcool, Diabet, Sănătate mintală etc., conlucrarea cu sectorul penitenciar, social și societatea civilă			
4.1.	<i>Îmbunătățirea activităților de colaborare pentru un răspuns eficient la coinfecția TB/HIV</i>			
4.1.1.	Dezvoltarea și consolidarea unui mecanism multisectorial de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză cu alte ministere, instituții publice, inclusiv efectuarea unei evaluări de bază, consultații naționale cu participarea tuturor părților interesate, naționale și internaționale, a	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în anul 2022 A fost dezvoltat un mecanism multisectorial de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză cu alte ministere, instituții publice. http://ccm.md/sites/default/files/2023-02/8_05_22_Draft_MAF-TB%20consolidated%20report-Pre-final.pdf

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	reprezentanților societății civile, ai comunității și revizuirea periodică			
4.1.2	Dezvoltarea parteneriatelor colaborative la nivel de comunități prin implicarea organizațiilor societății civile și autorităților administrației publice locale	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat Pe parcursul anului 2024, AO SMIT în comun cu Departamentul de coordonare PNRT au organizat: 11 mese rotunde în 11 Consilii municipale și raionale (Bălți, Briceni, Cahul, Căușeni, Dondușeni, Orhei, Sangerei, Soroca, Telenești și Ungheni) cu 316 factori de decizie (APL, AMP, AMSA, CNAM, MS/PNRT, inclusiv OSC) organizate pentru a discuta modelele de îngrijire centrată pe necesitățile persoanelor; a consolida eforturile comune în scopul eliminării tuberculozei; a pleda pentru servicii eficiente de referire și suport pentru persoanele cu TB și împărtășirea celor mai bune practici la nivel de comunitate; 11 note informative privind situația epidemiologică și planurile teritoriale de acțiuni cheie privind redresarea situației elaborate și distribuite.
4.1.3.	Asigurarea screeningului la tuberculoza activă și infecția tuberculoasă latentă printre persoanele care trăiesc cu HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat Asigurarea screeningului la tuberculoza activă și infecția tuberculoasă printre persoanele care trăiesc cu HIV. Pe parcursul anului 2024, 7669 persoane care trăiesc cu HIV au fost supuse screeningului la tuberculoză sau infecția tuberculoasă din 8976 persoane, care sunt înrolate în TARV la 31.12.2024 (85.4%).
4.1.4	Asigurarea diagnosticului tuberculozei în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat A fost asigurat diagnosticul tuberculozei în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV. Pe parcursul anului 2024 ponderea persoanelor diagnosticate cu tuberculoză din numărul persoanelor care trăiesc cu HIV a constituit 2.6 % (din 10287 persoane care trăiesc cu HIV și se afla la evidența medicului de familie au fost diagnosticați cu tuberculoza 265 persoane).
4.1.5	Integrarea testării HIV în rândul pacienților cu tuberculoză în serviciile de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat Rata de acoperire cu testare la HIV – 97.7%. Din 1934 de bolnavi cazuri noi și recidive TB depistați în anul 2024 au fost testați la HIV — 1890 persoane Testarea la HIV în rândul pacienților cu tuberculoză, în serviciile de tuberculoză a avut o rată de acoperire de 97.7%. VB: 97% (2019) și T: >95% pentru anul 2024, realizat – 97.7%
4.1.6.	Asigurarea tratamentului preventiv cu Cotrimoxazol la persoane cu coinfecția TB/HIV	2021* 2022 2023 2024	Ministerul Sănătății	Indicator parțial realizat Asigurarea tratamentului preventiv cu Cotrimoxazol la persoane cu coinfecția TB/HIV - 65%.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
		2025		În anul 2024 din 265 persoane cu co-infecția TB/HIV, 172 persoane au inițiat tratament preventiv cu Cotrimoxazol - 65%.
4.1.7.	Asigurarea tratamentului antiretroviral persoanelor cu coinfecția TB/HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat Pe parcursul anului de raportare, din 235 pacienți cu TB/HIV care au inițiat tratamentul antituberculos, 199 sau 84,7% de pacienți cu TB/HIV au beneficiat de tratament antiretroviral. VB: 88.1% (2019) și T: >95% pentru anul 2024, realizat – 84,7%.
4.2.	<i>Consolidarea acțiunilor de colaborare pentru un răspuns eficient la tuberculoză cu alte programe naționale</i>			
4.2.1.	Elaborarea regulamentului de servicii integrate la nivel teritorial în corespundere cu necesitățile persoanei cu co-morbidități.	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în 2022 A fost elaborat Regulamentul privind activitățile comune ale centrelor de sănătate publică, serviciilor de ftiziopneumologie și medicină primară drept răspuns la tuberculoză, inclusiv implicarea actorilor comunitari, care se regăsește în Anexa 6 Ordinului MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf
4.2.2.	Fortificarea acțiunilor colaborative pentru depistarea, diagnosticul, tratamentul și prevenirea tuberculozei în rândul persoanelor cu comorbidități: tuberculoză/hepatită virală, tuberculoză/boală mintală, tuberculoză/diabet zaharat etc., inclusiv în rândul grupurilor vulnerabile	2021* 2022 2023	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în 2022 Au fost elaborate acțiunile colaborative cu alte Programe Naționale de sănătate și determinante sociale, care se regăsesc în Anexa 9. Realizarea activităților sinergice cu alte Programe Naționale de sănătate și determinante sociale. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf
4.2.3.	Asigurarea platformelor de servicii integrate de prevenire și suport pentru persoanele afectate de tuberculoză cu alte comorbidități la nivel de	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Sunt asigurate platforme de servicii integrate de prevenire și suport pentru persoanele afectate de tuberculoză cu TB/HIV la nivel de organizații ale societății civile și comunitar

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	organizații ale societății civile și comunitar			
	Obiectivul specific 5. Reducerea transmiterii tuberculozei în societate prin măsuri de prevenire în răspunsul la tuberculoză, inclusiv prin extinderea tratamentului preventiv al tuberculozei la persoanele care trăiesc cu HIV, la contactii adulți, la copii și asigurarea ratei de vaccinare cu vaccinul <i>Bacillus Calmette-Guerin</i> la nou-născuți de cel puțin 95%			
5.1.	<i>Asigurarea măsurilor de prevenire a tuberculozei</i>			
5.1.1.	Asigurarea imunizării cu <i>Bacillus Calmette-Guérin</i> în conformitate cu Programul național de imunizare	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Pe parcursul anului 2024 a continuat vaccinarea BCG. Acoperirea vaccinală a copiilor cu vârsta sub 12 luni la nivel național a constituit 95,8%, fiind atinsă ținta preconizată de peste 95%. VB: 96.4% (2019) și Ț: >95% pentru anul 2024, realizat – 95.8%.
5.1.2.	Actualizarea Protocolului clinic național privind diagnosticul și tratamentul infecției tuberculoase latente în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Protocolul clinic național privind diagnosticul și tratamentul infecției tuberculoase a fost actualizat în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății, și a fost aprobat prin ordinul Ministerului Sănătății, nr. 481/2023 cu privire la aprobarea Ghidului „Organizarea și desfășurarea screening-ului sistematic și a tratamentului preventiv al tuberculozei”. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_05_31_nr_481.pdf
5.1.3.	Asigurarea examinării privind diagnosticul infecției tuberculoase latente utilizând testul cutanat cu tuberculină și testul de eliberare de interferon gamma	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator parțial realizat Ponderea persoanelor eligibile din populațiile cu risc sporit de infectare testate pentru infecția tuberculoasă (%) Ț: >90% pentru anul 2024, realizat – 57% Numărul de persoane din populațiile cu risc sporit care au fost eligibile pentru testare în perioada de raportare 48779 (adulți/copii și ANP) Numărul total de persoane din populațiile cu risc sporit care au fost testate pentru infecția tuberculoasă în perioada de raportare 27644 (adulți/copii și ANP) –57%
5.1.4.	Asigurarea examinării privind diagnosticul infecției tuberculoase latente utilizând testul de eliberare de interferon gamma	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Toate persoanele, care au fost eligibile, au avut acces la testele IGRA – 100% Pe parcursul anului 2024 au fost efectuate 518 teste IGRA (testul de eliberare de interferon gamma).

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
5.1.5.	Asigurarea tratamentului preventiv antituberculos în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator parțial realizat Din 837 persoane depistate cu HIV, care au inițiat TARV în 2024, 205 de persoane au inițiat tratament preventiv antituberculos, cea ce constituie 24,5%. Rata de acoperire cu tratament preventiv antituberculos în rândul persoanelor care trăiesc cu HIV VB: 66.7% (2019) și T: 70% pentru anul 2024, realizat – 24,5 %.
5.1.6.	Realizarea tratamentului infecției tuberculoase latente în rândul contacților	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Rata de acoperire cu tratamentul infecției tuberculoase în rândul contacților VB: 76.2% și T: >90% pentru anul 2024, realizat – 84,4% Numărul total de contacți luați la evidență în focarele de tuberculoză constituie 21126, dintre care 82,7% (17476) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 7% (1084) din cei examinați le-a fost prescris curs de tratament preventiv TB. Numărul mediu de contacți luați la evidență 2024 în focarele de tuberculoză constituie 10353, dintre care 94,03% (9734) au fost examinați prin metode clinice și paraclinice, 11,3% (1100) din cei examinați le-a fost prescris curs de tratament preventiv TB, din aceștia 91,37% (1005) au primit cursul deplin de tratament profilactic (ANSP).
5.2.	<i>Creșterea gradului de conștientizare privind tuberculoza și reducerea riscului de transmitere a tuberculozei în comunități</i>			
5.2.1.	Desfășurarea activităților de informare și schimbare a atitudinilor și comportamentelor la nivel național și local	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Indicator realizat - S-a pregătit comunicatul de presă cu privire la marcarea Zilei Mondiale de combatere a TB, prezentat la MS, plasat pe site-ul IMSP IP „Chiril Draganiuc”. - Acordat suport tehnic serviciului ftiziopneumologic teritorial în organizarea și desfășurarea consiliilor medicale și seminare în instituțiile medicale teritoriale. - S-a acordat suport tehnic serviciului ftiziopneumologic teritorial în pregătirea și desfășurarea ședințelor cu angajații instituțiilor de învățământ preșcolar, școlar, secundar profesional cu privire la măsurile de prevenție TB. - La data de 22 martie 2024 în incinta IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, a avut loc ședință multisectorială dedicată Zilei Mondiale de Combatere a TB „Da! Putem Învinge TB!”. Platformă de comunicare pentru bune practici în răspunsul la tuberculoză. - S-a distribuit material informativ cu privire la tuberculoză în Piața Centrală; Gările auto; Gara feroviară; Parcurile de troleibuze, autobuze, scuarul magazinului UNIC. - S-a difuzat spoturi audio-video cu privire la tuberculoză în Piața Centrală; troleibuze; autobuze, rețeaua de magazine Linella, Metro. - Participare cu informație cu privire la tuberculoză la televiziune și radio. - Deschisă “Linia fierbinte” pentru populație privind tuberculoza . 23-24.03.2024 în scuarul magazinului UNIC s-a efectuat screening-ul radiologic pulmonar cu ajutorul instalației radiologice mobile și consultația medicului ftiziopneumolog. Dintre 400 de examinări efectuate, în 7,75% cazuri au fost evidențiate modificări pulmonare care necesită examinări suplimentare întru stabilirea diagnosticului final.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				- A fost organizat concurs de postere elaborate de copii, desene, în care și-au exprimat viziunea ce înseamnă tuberculoza și cum e necesar de a preveni dezvoltarea bolii. - Organizată și desfășurată la 29 martie 2024 Conferința științifico-practică cu genericul „DA! Putem învinge tuberculoza” (Ordinul MS din 22.03.2024 nr. 290).
5.2.2.	Elaborarea, editarea și distribuirea materialelor educaționale și informative despre tuberculoză grupurilor-cheie	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Indicator realizat Pe parcursul anului 2024 au fost elaborate, editate și distribuite materiale educaționale și informative despre tuberculoză pentru grupurile-cheie în regim on-line pe rețele de socializare.
5.2.3.	Realizarea intervențiilor pentru educare și informare (materiale de informare, educare și comunicare, intervenții mass-media etc.)	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Indicator realizat Pe parcursul anului 2024 au fost realizate intervenții pentru educare și informare (materiale de informare, educare și comunicare, intervenții mass-media etc.). Această activitate a fost realizată prin implementarea mai multor subactivități: - Realizarea campaniei de informare dedicată Zilei mondiale de combatere a tuberculozei cu genericul: „DA! Putem învinge tuberculoza”, care a cuprins: ✓ Organizarea unui atelier de desen „Viața fără tuberculoză” pentru copiii internați la IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie ✓ Realizarea 1 material video Copiii afectați de tuberculoză și-au desenat visele într-o lume sigură și sănătoasă ✓ Organizarea, pe 22 martie 2024 a Dialogului multisectorial „Viața fără tuberculoză”, cu participarea reprezentanților MS, CNAM, OMS, UCIMP, Departamentului de coordonare a PNRT, IMSP IFP „Chiril Draganiuc”, ANSP, USMF „Nicolae Testemițanu”, organizațiilor societății civile active în domeniu, medicilor ftiziopneumologi și autorităților publice locale. - Organizarea unei campanii de informare despre TB în mediul online, care a însemnat diseminarea a 2 spoturi animate (durata 1 minut) despre examinarea la TB și tratamentul TB în RM, (în limbile română și rusă), pe 6 platforme media online: www.agora.md, www.zdg.md, www.diez.md, www.esp.md, www.tuk.md www.sanatainfo.md și pe platformele de social media ale acestora - Facebook, Instagram, Youtube, Tik-Tok, Telegram. Perioada campaniei online 19 martie – 25 aprilie. Pe aceste platforme au fost plasate două spoturi video privind examinarea la TB și tratamentul TB în Republica Moldova. - Elaborarea și publicarea a 3 istorii umane despre cei mai activi responsabili care se implică în prevenirea și controlul TB, precum și despre și pacienți care s-au tratat de TB, plasate pe platforma web www.sanatainfo.md.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				✓ 15.05.2024 Cum a rezolvat primăria satului Selemet problema tuberculozei în localitate ✓ 03.05.2024 Doctorul care a schimbat halatul pe sutană: „Din „pepiniera” bisericii trebuie să iasă oameni sănătoși. Din toate punctele de vedere” ✓ 21.06.2024 Povestea unei familii din Nisporeni răvășită de o boală infecțioasă. „Mai grav era dacă găseau cancer” 4. Elaborarea și publicarea pe pagina web www.pas.md și preluate de parteneri a 10 testimoniale care au scos în prim-plan persoane și organizații care lucrează în domeniul răspunsului la tuberculoză. 5. Au fost publicate texte pe rețelele de socializare despre tuberculoză, metode de tratament, situație epidemiologică și altele. Acestea au rolul de a informa publicul despre noutăți, dar și anumiți termeni de referință din domeniu. 6. În perioada 26 noiembrie – 1 decembrie a avut loc Campania „Respiră sănătate, oprește tuberculoza”. Aceasta a fost organizată de Centrul PAS împreună cu Programul Național de Răspuns la Tuberculoză. Medici ftiziopneumologi, membri ai organizațiilor regionale implicate în screeningul, depistarea și tratamentul tuberculozei organizează discuții cu cetățenii în cele mai aglomerate locuri din orașele Republicii Moldova. Astfel au avut loc cinci evenimente în cinci orașe ale Republicii Moldova: ✓ 26 noiembrie. Căușeni. Vera Ciuchitu, președinta Asociația Psihologilor Tighina, și Ungureanu Inga, medic ftiziopneumolog, le-au vorbit orașenilor despre situația epidemiologică din raion, simptomele și tratamentul tuberculozei. https://www.facebook.com/CentrulPAS/posts/587743007166936?ref=embed_post ✓ 27 noiembrie. Strășeni. Medicul Gheorghe Damaschin le-a explicat orașenilor ce este tuberculoza, care sunt simptomele și ce metode de tratament există astăzi. Totodată, Ina Pușoi, coordonatoare AFI: Act For Involvement, le-a vorbit celor prezenți despre cum poate fi depistată tuberculoza la timp și de ce ajutor beneficiază persoanele cu tuberculoză pe durata tratamentului. https://www.facebook.com/CentrulPAS/posts/588423933765510?ref=embed_post ✓ 28 noiembrie. Nisporeni. Medicul Nina Ionita și psihologul Anastasia Ursu Postolache de la IMSP Spitalul Raional Nisporeni au vorbit despre depistarea și tratamentul tuberculozei, dar și susținerea de care au nevoie persoanele bolnave din partea familiei și a comunității. https://www.facebook.com/CentrulPAS/posts/589065083701395?ref=embed_post ✓ 28 noiembrie. Ștefan Vodă. Parascovia Boian, ftiziopneumolog, și Tatiana Nicolenco, șef adjunct la Centrul de Sănătate din raion, le-au vorbit comercianților și vizitatorilor pieței din localitate despre tuberculoză, depistarea și tratamentul acestei maladii. Cele mai multe întrebări au fost despre fortificarea organismului pentru a face față infecției, precum și despre simptomele bolii la diferite etape de dezvoltare. https://www.facebook.com/CentrulPAS/posts/589742123633691?ref=embed_post ✓ 1 decembrie. Hâncești. Medicul ftiziopneumolog Mihai Cocervei, și Tatiana Boboc, reprezentantă regionala Asociația Psihologilor Tighina, i-au informat pe cei interesați despre situația epidemiologică din raion, asistența medicală acordată persoanelor bolnave și adresele unde se pot adresa pentru examinările la tuberculoză. https://www.facebook.com/CentrulPAS/posts/591664810108089?ref=embed_post
5.3.	Asigurarea controlului infecției în instituțiile medicale și alte entități publice la toate nivelurile de îngrijiri			

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
5.3.1.	Implementarea măsurilor de control al infecțiilor la nivel național, raional și instituțional în conformitate cu Planul național privind controlul infecțiilor actualizat	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator parțial realizat Pentru anul 2024, la nivel național, raional și instituțional au fost implementate măsuri de control al infecție tuberculoase.
	Obiectivul specific 6. Adoptarea politicilor și implementarea măsurilor axate pe atingerea obiectivelor de reducere a poverii tuberculozei, prin implementarea abordării centrate pe persoană, reducerea poverii determinantelor sociale, ajustarea mecanismelor de finanțare la modelul centrat pe persoană la fiecare nivel de asistență, cu implicarea organizațiilor societății civile și a persoanelor afectate de tuberculoză			
6.1.	<i>Îmbunătățirea capacității de gestionare a programului național de răspuns la tuberculoză, inclusiv a capacității de monitorizare și supraveghere la toate nivelurile</i>			
6.1.1.	Elaborarea procedurilor standard de operare pentru consolidarea cadrului de monitorizare și evaluare de către Departamentul de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză, inclusiv cu implicarea organizațiilor societății civile	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în anul 2022 Au fost elaborate proceduri standard de operare a cadrului de monitorizare și evaluare, în vederea consolidării cadrului de monitorizare și evaluare. Anexa 14. Înregistrarea și declararea cazului de tuberculoză. Managementul circuitului informațional. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 „Cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025”. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf
6.1.2.	Actualizarea, integrarea, menținerea și ajustările periodice ale sistemului informațional de colectare a datelor, inclusiv a cadrului de monitorizare și evaluare a organizațiilor societății civile, a sistemului informațional de monitorizare și evaluare	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat În perioada de raport a fost actualizat sistemul informațional de colectare a datelor, sistemul de monitorizare și evaluare, inclusiv actualizat cadrul de monitorizare și evaluare a organizațiilor societății civile. https://simetb.ifp.md/ Validarea anuală a datelor în SIME TB s-a efectuat în luna decembrie în baza Dispoziției MS nr.553-d/2023, cu privire la desfășurarea seriei de ateliere de lucru ”Validarea datelor in Sistemul de Monitorizare și Evaluare a Tuberculozei în Republica Moldova”, cu prezența fizică a medicilor ftiziopneumologi din raionale republicii. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/disp_ms_2024_11_21_nr_553d.pdf Elaborarea unui nou sistem informațional pentru domeniul TB: Urmare a procedurii de achiziție pentru selectarea unei companii care să elaboreze sistemul informatic SIME TB, la 19 februarie 2024 a fost semnat contactul cu compania câștigătoare;

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				Totodată, în perioada de raportare au fost ajustate și remise pentru aprobare conceptul și regulamentul sistemului informatic – https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-sanatatii-anunta-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-sistemului-informational-monitorizare-si-evaluare-a-tuberculozei/12064 Ulterior a fost întreprinse: ✓ Elaborarea și prezentarea către Ministerul Sănătății a clarificărilor solicitate pentru obținerea de la Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică a mediului de testare (Schema de deployment pe resursa informațională, enumerarea mașinilor virtuale și cum sunt conectate între ele, volumul necesar pentru migrarea mașinilor virtuale, specificarea regulilor Nat și Firewall, adresele IP). ✓ Elaborată, discutată, finalizată și remise pentru coordonare documentele Specificația Funcțională pentru Sistemul Informatic SIME TB. ✓ Elaborat, discutat, finalizat și remis pentru coordonare design-ul grafic în format Figma pentru Sistemul Informatic SIME TB. ✓ Au fost prezentate, actualizate și primite serviciile de dezvoltare software asociate fazelor 1 (Documentului Cerințelor de Business) și 2 (Design Grafic, Specificația tehnică, Cerințele de configurare, scripturi de configurare) pentru Sistemul Informatic SIME TB. ✓ Finalizate și remise pentru coordonare documentele Specificația Funcțională pentru Sistemul Informatic SIME TB. ✓ Finalizat și remis pentru coordonare design-ul grafic în format Figma pentru Sistemul Informatic SIME TB. ✓ Elaborate și remise pentru coordonare documentele cu cerințele tehnice de desfășurare a Sistemului Informatic SIME TB, în cadrul căruia sunt prezentate resursele esențiale pentru a asigura funcționarea corectă a mediului de testare/producție ale aplicației SIME TB. O serie de ședințe comune în cadrul cărora au fost examinate cerințele funcționale și nefuncționale pentru Sistemul Informatic SIME TB.
6.1.3.	Asigurarea vizitelor integrate de monitorizare și evaluare, inclusiv în cadrul organizațiilor societății civile și alte autorități publice cu rețele sanitare proprii și private	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Echipele ce realizează vizitele periodice de supervizare în instituțiile specializate din republică și din regiunea de Est au continuat activitatea și în anul 2024. Au fost realizate 139 vizite de M&E: (101 malul drept și 38 malul stâng); au fost efectuate vizite de monitorizare și evaluare în comun cu reprezentanții OSC, UCIMP și Centrului PAS. Ponderea unităților care au implementat cel puțin 85% din recomandările vizitelor de monitorizare și evaluare – 80%. „Revizuire epidemiologică a tuberculozei în Republica Moldova”. 11.11 – 15.11.2024 Vizita misiunii de evaluare externă a Programului național de răspuns la tuberculoză în perioada 25-29 noiembrie a Biroului Regional OMS pentru Europa în baza Dispoziției MS nr. 552 din 21 noiembrie 2024. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/disp_ms_2024_11_21_nr_552.pdf
6.1.4.	Instruirea periodică a personalului din cadrul Departamentului de	2021* 2022 2023	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Participarea personalului din cadrul Departamentului de coordonare la următoarele cursuri de instruire și webinarii: • 25.01.2024 WHO BPaLM Accelerator Platform..

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză	2024 2025		02.02.2024 Webinar dedicat introducerii noului ghid de supraveghere a TB și a platformei virtuale. 02.02.2024 Virtual Medical Consilium (VMC) „Intervenții de îngrijire și suport pentru persoanele cu TB și TB DR”. 20.02.2024 Webinar „New Tools for Tuberculosis Monitoring and Evaluation and Global Surveillance Guidance Updates from USAID and WHO”. 26.02 – 27.02.2024 Cursuri de instruire „Tratamentul video asistat al Tuberculozei în Republica Moldova”. 28.02 – 29.02.2024 Cursuri de instruire „Noi abordări în tratamentul TB DS și TB DR”. 28.02.2024 Webinar „Innovation in Action: Accelerating TB Screening in Low-Resource Settings with Digital X-rays & CAD”. 29.02.2024 WHO BPALM Accelerator Platform. 29.02.2024 Webinar „Operational research on modified shorter treatment regimens for MDR/RR-TB in the WHO European Region: results and programmatic impact on burden of DR-TB”. - Atelier de instruire funcțiile principale ale programului/platformei VST, componente importante în lucrul cu serviciul fiziopulmonologic, în lucrul cu pacienții și administrarea. 15.03.2024 Virtual Medical Consilium (VMC) „Regimuri de tratament scurte pentru TB MDR/RR”. 18.03.2024 Webinar OMS/ECDC dedicat Zilei Mondiale a TB. 21.03.2024 Participarea la Webinar World TB Day. 21.03.2024 WHO BPALM Accelerator Platform. 22.03.2024 Dialogului multisectorial „Da! Putem Învinge TB!”. Platformă de comunicare pentru bune practici în răspunsul la tuberculoză. 26.03.2024 Organizarea și participarea la seminar de instruire a asistentelor medicale din cadrul SCR. https://scr.md/news/view/ro-asistentele-medicale-implicate-activ-n-lupta-mpotriva-tuberculozei-1349 29.03.2024 Participarea și prezentarea rapoartelor la Conferința științifico-practică „Actualități în diagnosticul și tratamentul tuberculozei”. 17.04.2024 Webinar on Early Market Access Vehicle for New Paediatric Formulation of Rifapentine for TB Prevention. 26.04.2024 27-й вебинар Виртуального медицинского консилиума. 02.05.2024 Introducing the New USAID Monitoring, Evaluation and Learning (MEL) Plan Template for Tuberculosis. 28.05.2024 WHO BPALM Accelerator Platform - The 15th meeting. 13-15.05.2024 - Joint ECDC - WHO TB Network meeting Programme and Information circular. 30.05.2024 - Delft Webinar: dCXR & CAD/AI in action. 05.06.2024 EndTB Webinar: WHO Guidance on conducting reviews of tuberculosis programmes.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				06.06.2024 Join the World Health Organization's Global TB Programme, the Stop TB Partnership, and USAID for a virtual, informal consultation on preferred formulations and packaging of medicines used in BPaL(M/L) regimens for DR-TB 13.06.2024 WHO BPaLM Accelerator Platform - The 16th meeting. 21.06.2024 28th Webinar of VMC 11.09.2024 Webinar privind tNGS pentru detectarea TB rezistente la medicamente. 11.09.2024 Webinar „Utilizarea datelor programatice pentru a estima și monitoriza povara TB prin identificarea activă a cazurilor la nivel național și subnațional”. 12-13.09.2024.Participarea la Conferința științifico-practică cu participare internațională „Asigurarea obligatorie de asistență medicală în Republica Moldova: două decenii de la implementare”. 17.09.2024 Webinar. Accelerarea, extinderea testării TB: Maximizarea impactului diagnosticelor mai noi și emergente. 19-20.09.2024 Participarea și prezentarea raportului la „Întâlnirea regională privind migrația, sănătatea publică și pregătirea pentru pandemie în Europa de Est și Asia Centrală”. Samarkand, Uzbekistan. 26.09.2024 Participarea la ședința „Implicarea comunităților în cercetare și dezvoltare în tuberculoză: prezentarea și discutarea cercetărilor bazate și conduse de comunitate realizate și cercetărilor clinice și operaționale în derulare în Republica Moldova în anul 2024”. 27.09.2024 Participarea la al 29-lea Webinar al Virtual Medical Consilium (VMC) „TB la copii și adolescenți” 2.10.2024 - Preventive therapy for drug-resistant tuberculosis. A webinar exploring WHO's latest updates in TB preventive treatment for individuals exposed to drug-resistant TB 08.10.2024 Webinar: Preventive therapy for drug-resistant tuberculosis. 10.10.2024 Strengthening TB Screening: Innovations, Evidence, and Safety. Delft Imaging. 02.10.2024 Webinar: Global Launch: TB Performance-Based Monitoring and Evaluation Framework and TB Monitoring & Evaluation e-Learning Course 31.10.2024 Webinar: “Key Practical Steps in Implementing MAF-TB: Global Good Practices” 31.10.2024 Meeting of the WHO BPaLM Accelerator Platform and European Virtual Medical Consilium (The 20th meeting of WHO BPaLM Accelerator Platform & The 30th webinar of European Virtual Medical Consilium) 11.11.2024 IAS Educational Fund - Pre-meeting communication - Uniting science and community to accelerate the HIV response in EECA 28.11.2024 онлайн-встреча, посвященную обсуждению результатов мониторинга под руководством сообществ по внедрению в странах ВЕЦА стандартизированных вспомогательных услуг и более коротких режимов лечения ТБ. 29.11.2024 31st webinar of the European Virtual Medical Consilium on TB, hosted by the WHO Regional Office for Europe. This session will focus on the 2025 update of the WHO DR-TB guidelines.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				03.12.2024 Межрегиональная онлайн-встреча "Как мобилизовать политическую волю и ресурсы для усиления многосекторального ответа на ликвидацию ТБ" // Online Meeting "How to mobilise political will and resources to strengthen the multisectoral response to end TB" 10.12.2024 Webinar: Leveraging Evidence to Transform Health Systems: Passing the Baton at the Observatory
6.2.	<i>Consolidarea sistemelor de sănătate prin implementarea unui model de îngrijire centrat pe persoană și mecanisme de finanțare bine aliniate pentru tuberculoză</i>			
6.2.1.	Optimizarea serviciului spitalicesc de profil ftziopneumologic	2021*	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator nerealizat Ponderea paturilor de ftziopneumologie optimizate din cadrul staționarelor specializate – 0%. În proces de realizare.
6.2.2.	Fortificarea și extinderea rolului serviciului ftziopneumologic teritorial în managementul clinic al cazurilor de tuberculoză care nu necesită spitalizare	2021*	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat A fost elaborat Regulamentul privind răspunsul la tuberculoză la nivelul asistenței medicale specializate de ambulator. (Anexa 5. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf) În perioada anului 2023, a fost actualizat Protocolul clinic național „Tuberculoza la copii”, aprobat de către MS prin ordinul nr. 970 din 03.11.2023. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_11_03_nr_970.pdf Protocol clinic național PCN - 123 Tuberculoza la adult a fost aprobat de către MS prin ordinul nr. 121 din 31.01.2024. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2024_01_31_nr_121.pdf În PCN aprobate au fost revizuite criteriile de internare și externare în staționarele specializate TB. Se recomandă inițierea tratamentului antituberculos din prima zi în condiții de ambulator. Ponderea pacienților cu tuberculoză care au urmat și au finalizat tratamentul cu succes în condiții de ambulatoriu – 89.9%, 285 din 317 persoane (cohorta TB sensibilă, toate formele, anul 2023); 76.5%, 39 din 51 persoane (cohorta TB MDR, toate formele, anul 2022).
6.2.3.	Revizuirea mecanismelor de plată ale prestatorilor și a modalităților de finanțare a serviciilor de tuberculoză în conformitate cu modelul de îngrijire în tuberculoză centrat pe persoană la fiecare nivel – asistența medicală primară, asistența	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Ordinul comun MS/CNAM nr.1192/323-A cu privire la aprobarea tarifelor serviciilor de depistare activă a tuberculozei în grupurile de risc în contextul răspunsului la tuberculoză. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_12_22_nr_1192_tarife_CNAM.pdf

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați																													
1	2	3	4	5																													
	medicală specializată de ambulatoriu, asistența medicală spitalicească																																
6.2.4.	Asigurarea mentenanței staționarelor și subdiviziunilor de profil	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Pondere staționarelor și subdiviziunilor de profil ftiziopneumologic acreditate în sectorul civil - 100%, în cadrul sistemului administrației penitenciare – 0 %. • Certificat de acreditare Nr.1951 IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” mun. Chișinău, str. C. Virnav 13 din data de 23 octombrie 2023; • Certificat de acreditare Nr.1295 IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie, mun. Chișinău, str. Grenoble 147 din data de 20 decembrie 2021; • Certificat de acreditare Nr.2003 IMSP SC Bălți, mun. Bălți, str. Decebal 101 din data de 11 decembrie 2023. Finanțarea IMSP în anul 2024 antrenate în realizarea PNRT pentru anii 2022 – 2025 din sursele CNAM: <table> <tr> <th rowspan="2">Denumire prestator de servicii medicale</th><th colspan="2">Contractat</th><th colspan="2">Executat</th></tr> <tr> <th>Nr. zile-pat</th><th>Suma (MDL)</th><th>Nr. zile-pat</th><th>Suma (MDL)</th></tr> <tr> <td>IMSP IP „Chiril Draganiuc”</td><td>74 544</td><td>89 825 520,00</td><td>74 544</td><td>89 825 520,00</td></tr> <tr> <td>IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie</td><td>38 199</td><td>42 400 890,00</td><td>38 199</td><td>42 400 890,00</td></tr> <tr> <td>IMSP Spitalul Clinic Bălți</td><td>6 052</td><td>6 717 720,00</td><td>6 052</td><td>6 717 720,00</td></tr> <tr> <td>Total</td><td>118 795</td><td>138 944 130,00</td><td>118 795</td><td>138 944 130,00</td></tr> </table> IMSP SCMF: • Din sursele CNAM: Reparații – 514 717,00 lei; • Din sursele Primăria Municipiului Chișinău – 256 845,00 lei.	Denumire prestator de servicii medicale	Contractat		Executat		Nr. zile-pat	Suma (MDL)	Nr. zile-pat	Suma (MDL)	IMSP IP „Chiril Draganiuc”	74 544	89 825 520,00	74 544	89 825 520,00	IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie	38 199	42 400 890,00	38 199	42 400 890,00	IMSP Spitalul Clinic Bălți	6 052	6 717 720,00	6 052	6 717 720,00	Total	118 795	138 944 130,00	118 795	138 944 130,00
Denumire prestator de servicii medicale	Contractat		Executat																														
	Nr. zile-pat	Suma (MDL)	Nr. zile-pat	Suma (MDL)																													
IMSP IP „Chiril Draganiuc”	74 544	89 825 520,00	74 544	89 825 520,00																													
IMSP Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie	38 199	42 400 890,00	38 199	42 400 890,00																													
IMSP Spitalul Clinic Bălți	6 052	6 717 720,00	6 052	6 717 720,00																													
Total	118 795	138 944 130,00	118 795	138 944 130,00																													

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați								
1	2	3	4	5								
6.2.5.	Asigurarea mentenanței echipamentelor din cadrul staționarelor și subdiviziunilor de profil	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat Pe parcursul anului 2024 a fost asigurată mentenanța echipamentelor din cadrul staționarelor și subdiviziunilor de profil. Finanțarea IMSP în anul 2024 antrenate în realizarea PNRT pentru anii 2022 – 2025 din sursele CNAM - <i>Laboratoare de referință</i> : <table><tr><th>Denumire prestator de servicii medicale</th><th>Sume contractate (MDL)</th></tr><tr><td>IMSP IP „Chiril Draganuic”</td><td>12 160 324,00</td></tr><tr><td>IMSP Spitalul Clinic Bălți</td><td>3 549 182,00</td></tr><tr><td>Total</td><td>15 789 017,00</td></tr></table>	Denumire prestator de servicii medicale	Sume contractate (MDL)	IMSP IP „Chiril Draganuic”	12 160 324,00	IMSP Spitalul Clinic Bălți	3 549 182,00	Total	15 789 017,00
Denumire prestator de servicii medicale	Sume contractate (MDL)											
IMSP IP „Chiril Draganuic”	12 160 324,00											
IMSP Spitalul Clinic Bălți	3 549 182,00											
Total	15 789 017,00											
6.2.6.	Elaborarea mecanismului de raportare a cheltuielilor factice pentru realizarea activităților Programului național de răspuns la tuberculoză la toate nivelurile din sistemul de sănătate	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat În corespundere cu Planul de cercetări operaționale ale PNRT, AO AFI in parteneriat cu Departamentul de coordonare a PNRT, a demarat realizarea studiului privind Costurile catastrofale aferente tuberculozei suportate de gospodăriile persoanei cu tuberculoză. Pe parcursul anului 2023, a fost revizuit și ajustat protocolul de studiu, în corespundere cu ultimul Manualul de studiu privind studiul costului catastrofal al pacientului cu tuberculoză al OMS cu anexele corespunzătoare și pregătirea pachetului complet de documente necesare aprobării Comitetului de Etică. Ca parte a Protocolului cercetării au fost elaborate și ajustate chestionarele de studiu pentru fiecare sub-eșantion de studiu specific (faza intensivă TB DR și TB Sensibilă, faza de continuare faza intensivă TB DR și TB Sensibilă, perioada post – tratament faza intensivă TB DR și TB Sensibilă). Eșantionul studiului a constituit 333 persoane cu TB sensibilă (câte 111 persoane din fiecare sub-eșantion) și 180 persoane cu TB DR (câte 60 persoane din fiecare sub-eșantion). Realizarea cercetării „Evaluarea cheltuielilor catastrofale a familiilor/gospodăriilor asociate tratamentului tuberculozei.” a fost aprobată prin Decizia nr. 1597 din 25.10.2023 a Comitetului Național de Expertiză Etică a Studiului Clinic. După obținerea deciziei, a demarat pregătirea pentru colectarea datelor – a fost realizată instruirea interviuatorilor, generate liste nominale ale persoanelor eligibile pentru includere în studiu conform criteriilor de eligibilitate. În paralel, a fost dezvoltată baza de date pentru introducerea chestionarelor, specific pentru fiecare sub-eșantion. De la 01 decembrie 2023 a început procesul de colectare a datelor, la finele anului fiind completate 110 chestionare. Reieșind din complexitatea cercetării și dificultatea de identificare a respondenților (in special din faza post – tratament), colectarea datelor a continuat în 2024. Cercetarea „Evaluarea cheltuielilor catastrofale a familiilor/gospodăriilor asociate tratamentului tuberculozei” a fost realizată și poate fi accesată pe link: file:///C:/Users/User/Downloads/Raport_cost_TB_Moldova_FINAL_GTL.pdf Instrumentele de cercetare privind cheltuielile cu care se confruntă persoanele și gospodăriile afectate de tuberculoză vor sta la baza instrumentului de colectare a informației în 2025.								
6.2.7.	Asigurarea mentenanței unităților de stocare a medicamentelor și a	2021* 2022 2023	Ministerul Sănătății;	Indicator realizat A fost asigurată mentenanța unităților de stocare a medicamentelor și dispozitivelor medicale la nivel central.								

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
	dispozitivelor medicale la nivel central	2024 2025	Compania Națională de Asigurări în Medicină	La fel și asigurată continuitatea activităților de întreținere a depozitului național farmaceutic și asigurarea funcționalității acestuia se efectuează în baza acordului de finanțare între IMSP IFP „Chiril Draganiuc” și recipientul principal al Fondului Global, UCIMP din Moldova anual, în baza de contract. Cantitatea de medicamente antituberculoase pentru tratamentul tuberculozei sensibile procurată din bugetul republican este recepționată și stocată centralizat în spațiile de depozitare din cadrul IFP. Cantitatea recepționată prevede un stoc de lucru și un stoc de rezervă. Stocul de rezervă la nivel central, va fi de 6 luni suplimentar stocului de lucru comandat pentru 12 luni și la nivel local se distribuie un stoc de rezervă 3 luni. Medicamente antituberculoase pentru tratamentul formelor rezistente de TB procurate din banii bugetului de Stat și donații sunt recepționate și stocate centralizat în spațiile de depozitare a stocului consolidat de medicamente al PNRT din cadrul Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”. Cantitatea recepționată prevede un stoc de lucru și un stoc de rezervă în cantitate necesară pentru 3 luni. IMSP IP „Chiril Draganiuc”, creează condiții de stocare și eliberare ale medicamentelor și dispozitivelor medicale la toate nivelurile, conform prevederilor actelor de reglementare în vigoare aprobate de Ministerul Sănătății sau de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.
6.3.	<i>Planificarea resurselor umane și consolidarea capacităților în prevenirea și îngrijirea tuberculozei</i>			
6.3.1.	Actualizarea periodică a curriculei de învățământ în conformitate cu normativele și instruirea continuă a personalului din diferite servicii implicate în răspunsul la tuberculoză, inclusiv instruirea la distanță pe platforme digitale, cu obținerea certificării	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	1. Actualizarea Curriculumului de instruire universitară Programul de studii S.07.O.056 Medicină, studii integrate, a disciplina de Pneumologie și alergologie (aprobat la ședința Comisiei de asigurare a calității și evaluării curriculare, Facultatea de Medicină, PV nr.5 din 04.04.2024 2. Ponderea personalului de alte specialități medicale instruit anual în controlul tuberculozei (%): ✓ Studenți anul IV ai Disciplinei de pneumologie și alergologie – total 484 studenți autohtoni, 320 studenți străini; ✓ Rezidenți la specialitatea Pneumologie pe anii de studii : anul 1 – 7 rezidenți, anul 2 – 12 rezidenți, anul 3 – 8 rezidenți, anul 4 – 3 rezidenți. Total – 30 rezidenți; ✓ Rezidenți de alte specialități care au fost instruiți în 2024: 68. Oferta EMC în domeniu pentru anul 2024: 1. „Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei”, 100 ore – pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, oncologi, reumatologi, și medici ORL – total 5, dintre care medici de familie – 1. 2. „Ftiziopneumologie” , 100 ore - pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, gastroenterologi, nefrologi, endocrinologi, epidemiologi – total 6, dintre care medici de familie – 2. 3. „Evaluarea funcțională în bolile aparatului respirator”, 75 ore pentru medici ftiziopneumologi, pediatri, medici de familie, infecționiști, infecționiști, reumatologi, medici ORL– total 7, dintre care medici de familie – 2. 4. „Diagnosticul diferențial ale bolilor aparatului respirator”, 75 ore pentru medici ftiziopneumologi, pediatri, neonatologi, medici de familie, infecționiști, infecționiști, reumatologi – total 9, dintre care medici de familie – 4.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				5. „Diagnosticul diferențial al bolilor aparatului respirator și al tuberculozei”, 100 ore – pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, infecționiști, medici de urgență, oncologi, reumatologi, și medici ORL – total 4, dintre care medici de familie – 1. 6. „Evaluarea funcțională în bolile aparatului respirator”, 75 ore pentru medici ftiziopneumologi, pediatri, medici de familie, infecționiști, infecționiști, reumatologi, medici ORL – total 9, dintre care medici de familie – 2. 7. „Probleme actuale în diagnosticul și tratamentul bolilor pulmonare și ale alergiilor”, 75 ore - pentru medici ftiziopneumologi, interniști, medici de familie, cardiologi, endocrinologi – total 4, dintre care medici de familie -1.
6.3.2.	Instruirea prin rezidențiat a specialiștilor în ftiziopneumologie	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Indicator realizat Ponderea absolvenților rezidențiatului la specialitatea de ftiziopneumologie încadrați la muncă în serviciul de ftiziopneumologie (100%) Absolvenți în 2024 la specialitatea „Pneumologie” - 1
6.3.3.	Organizarea întrunirilor și instruirilor la nivel central și teritorial, cu participarea părților implicate în răspunsul la tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Număr de întruniri și instruiți desfășurate la nivel central și teritorial, cu participarea părților implicate în răspunsul la tuberculoză - 7: - Dispoziția MS nr.41-d din 26/01/2024: Cu privire la organizarea cursurilor de instruire - 4, cu durata de 2 zile (Noi abordări în tratamentul TB DS și TB DR); - Ordinul MS Nr.290 din 22/03/2024: Cu privire la organizarea conferinței științifico-practice ”Actualități în diagnosticul și tratamentul tuberculozei”; - În conformitate cu Scrisoarea CNAM 01-24/83 din 30.05.2024, privind colectarea datelor despre screening-ul sistematic și tratamentul preventiv al tuberculozei, în perioada 16-19 iunie 2024 a avut loc o ședință online cu Serviciul ftiziopneumologic și AMP teritoriale; - Ordinul MS Nr.580 din 28/06/2024: Cu privire la pilotarea screening-ului radiologic al tuberculozei cu utilizarea instalațiilor radiologice ultraportabile. + Dispoziția MS nr.331-d din 15/07/2024: Cu privire la organizarea cursului de instruire; - După implementarea noului registru electronic, au fost organizate o serie de ședințe practice de instruire în format online, cu participarea specialiștilor implicați în procesul de înregistrare din serviciile AMP și ftiziopneumologie din toată republică, precum și în raportarea grupurilor cu risc sporit de TB. De asemenea, au fost desfășurate instruiți suplimentare cu participare fizică. Colaboratorii din cadrul Departamentului de Coordonare au menținut permanent legătura cu teritoriile pentru clarificarea erorilor și întrebărilor legate de registrul electronic, asigurând corectitudinea introducerii datelor; - Dispoziția MS nr.455 din 08/10/2024: Cu privire la organizarea cursurilor de instruire (Recomandările OMS privind tratamentul preventiv);

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				Dispoziția MS nr.553-d din 21/11/2024: Cu privire la desfășurarea atelierelor de lucru (Validarea datelor în Sistemul de Monitorizare și Evaluare a Tuberculozei).
6.3.4.	Dezvoltarea parteneriatelor cu prestatorii privați de servicii medicale	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Indicator realizat în 2022 Rolul și atribuțiile prestatorilor privați de servicii medicale în răspunsul la TB se regăsesc în Anexa 7. Parteneriatul public privat în activitățile de răspuns la tuberculoză, inclusiv implicarea actorilor comunitari, Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf
6.3.5.	Instruirea privind prevenirea și îngrijirea în tuberculoză a personalului care prestează servicii nemedicale – reprezentanții organizațiilor societății civile, outreach și de egal la egal, psihologii și managerii de caz, suporterii prin traininguri, schimb de experiență, participări la conferințe, vizite de lucru etc.	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Indicator realizat Pe parcursul anului, în cadrul Platformei OSC TB, grant administrat în 2024 de AO SMIT, au fost realizate următoarele intervenții: 3 ateliere de lucru tematice, cu aspecte de instruire organizate pentru reprezentanții organizațiilor societății civile și comunitate (57 de participanți), inclusiv cu prezentarea și discutarea rezultatelor recentelor studii din domeniul TB cu impact major pentru comunitate, dar și de totalizare și planificare a activităților Platformei TB; - Temele instruirilor - implicarea în monitorizarea bazată și condusă de comunitate; 1 document pentru evidența oportunităților și participărilor membrilor Platformei la evenimente internaționale elaborat și completat sistematic, disponibil online: https://docs.google.com/document/d/10VHpvcMxtPjlmObjGrixQR1HOZGwuxbA/edit?pli=1 ; 5 membri ai Platformei TB au participat, în calitate de prezentatori și participanți, la 14 evenimente și forumuri internaționale din resursele PAS/GFTAM, TB Global CAB/SUA, TB Alliance/SUA, TBEC/UKR; StopTB Partnership, EHRA).
6.3.6.	Dezvoltarea planificării resurselor umane pe termen mediu și lung, precum și actualizarea rolurilor și responsabilităților conform modelului de îngrijire centrat pe persoană	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Indicator nerealizat Planul strategic pe termen mediu și lung privind resursele umane implicate în controlul tuberculozei este în proces de realizare. Se notează creșterea atractivității profesiei de medic la specialitatea de pneumologie, sporește și oferta de înmatriculare la specialitatea dată prin rezidențiat.

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.4	<i>Elaborarea actelor normative pentru supravegherea bazată pe date individuale, îmbunătățind calitatea înregistrării actelor de stare civilă, calitatea și utilizarea rațională a medicamentelor și farmacovigilența</i>			
6.4.1.	Revizuirea Protocoalelor clinice naționale „Tuberculoza la copil” și „Tuberculoza la adult”, la necesitate	2022 2025	Ministerul Sănătății; Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”	Indicator realizat În perioada anului 2023, a fost actualizat Protocolul clinic național „Tuberculoza la copii”, aprobat de către MS prin ordinul nr. 970 din 03.11.2023. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_11_03_nr_970.pdf Protocol clinic național PCN - 123 Tuberculoza la adult a fost aprobat de către MS prin ordinul nr. 121 din 31.01.2024. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2024_01_31_nr_121.pdf
6.4.2.	Fortificarea continuă a capacității de planificare și gestionare a aprovizionării și furnizării medicamentelor antituberculoase la toate nivelurile sistemului medical, în conformitate cu recomandările Organizației Mondiale a Sănătății	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat A fost elaborat Regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase. Ordinul MS nr. 432 din 11.05.2022 „Cu privire la implementarea Programului National de răspuns la tuberculoza pentru anii 2022-2025”. Anexa 16. Regulamentul cu privire la managementul medicamentelor antituberculoase. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2022_05_11_nr_432_implementare_PNCTB.pdf A fost organizată instruirea privind cuantificarea medicamentelor pentru tuberculoză, realizată de către GDF a Parteneriatului Stop TB, 4-8 decembrie 2023.
6.5.	<i>Fortificarea implicării comunității și organizațiilor societății civile în răspunsul la tuberculoză prin abordare centrată pe persoană</i>			
6.5.1.	Dezvoltarea și implementarea mecanismelor de contractare și de plată de către entitățile naționale către organizațiile societății civile pentru prestarea pachetului de servicii furnizate de societatea civilă și organizațiile comunitare	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Serviciul de depistare activă a TB cu suportul OSC a fost costificat și preluat spre finanțare din resursele naționale (CNAM). Ordinul comun MS/CNAM nr.1192/323-A „Cu privire la aprobarea tarifelor serviciilor de depistare activă a tuberculozei în grupurile de risc în contextul răspunsului la tuberculoză”. https://simetb.ifp.md/Download/oficial_docs/Ordin_MS_2023_12_22_nr_1192_tarife_CNAM.pdf

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.5.2.	Asigurarea participării active a societății civile la răspunsul la tuberculoză la toate etapele și realizarea, cu ajutorul granturilor mici, a activităților de educare, informare, de intervenții pentru creșterea aderenței la tratament, acompanierea și suportul persoanelor care au finalizat tratamentul	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Compania Națională de Asigurări în Medicină	Indicator realizat - SMIT a contribuit, în calitate de președinte a Platformei OSC-TB la participarea activă și implicarea OSC în procesele de discutare și elaborare de politici, monitorizare și luare de decizii, realizată în cadrul Platformei OSC-TB, GTL-TB, CNC, CNE ale MS. - Au fost elaborate și remise note de poziție, demersuri și răspunsuri la diverse solicitări parvenite, inclusiv din partea reprezentanților guvernamentali (Elaborarea și remiterea Notei de poziție din partea Platformei organizațiilor societății civile active în controlul tuberculozei cu referire la constatările incluse la pag. 13 a Raportului de audit, realizat de Curtea de Conturi, asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Sănătății încheiate la 31 decembrie 2023. Răspuns din partea Cutii de Conturi – recepționat; Elaborarea și remiterea Notei explicative cu privire la propunerile privind prioritățile de utilizare a mijloacelor financiare pentru activități de profilaxie și prevenire a riscurilor de îmbolnăvire pentru anii 2025-2027 pentru intervențiile în domeniul TB prin intermediul OSC (Planul și țintele OSC 2025-2027 pentru FP al CNAM; Sugestii din partea Platformei TB cu privire la instituirea consiliului coordonator pentru stabilirea priorităților de utilizare a mijloacelor financiare din fondul măsurilor de profilaxie și aprobarea regulamentului privind modalitatea de finanțare din fondul măsurilor de profilaxie în bază de proiecte a activităților de profilaxie și prevenire a riscurilor de îmbolnăvire, remise către CNAM; Demers MS privind prioritizarea atingerii țăntelor către 2027, din Declarația politică a reuniunii la nivel înalt a ONU privind tuberculoza, aprobată în 2023, pentru a genera progrese substanțiale către eliminarea tuberculozei între 2023 și 2027; Elaborarea și remiterea demersului pe marginea clarificării situației privind emiterea facturilor fiscale pentru activitatea ONG-urilor. Răspuns – recepționat); - În 2024, 10 ONG-uri care lucrează în domeniul controlului și profilaxiei TB fac parte din această platformă, 9 dintre care au contracte active cu Recipientul Principal (UCIMP) și SubRecipientul (Centrul PAS) al Fondului Global, iar 4 au contracte încheiate cu Compania Națională de Asigurări în Medicină. - Lista OSC, membre ale Platformei OSC-TB poate fi accesată aici: http://ccm.md/index.php/link-uri-utile
6.5.3. SMIT	Evaluarea barierelor legate de drepturile omului și de gen la accesarea serviciilor de tuberculoză în rândul populațiilor-cheie și estimarea dimensiunii populațiilor-cheie	2021* 2022	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Studiu privind barierele legate de drepturile omului și de gen la accesarea serviciilor legate de tuberculoză în rândul populațiilor-cheie realizat. Studiul a fost aprobat de Comitetul Național de Expertiză Etică a Studiului clinic. Decizia Nr. 1191 din 27.10.2021. Pe parcursul anului 2022 a fost efectuat studiul „Evaluarea barierelor privind implicarea comunitară, drepturile omului, aspectele de gen și nivelul de stigmă asociată tuberculozei în Republica Moldova”. Raportul a fost elaborat în cadrul proiectelor ”Fortificarea controlului tuberculozei și reducerea mortalității prin SIDA în Republica Moldova” cu suportul financiar din partea IP Unitatea de Coordonare, Implementare și Monitorizare a Proiectelor în Domeniul Sănătății (UCIMP) și suport tehnic din partea Centrului pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), „Consolidarea Eforturilor pentru un Model Echitabil de Îngrijire Centrat pe Persoană în domeniul TB”, parte a programului regional EECA TB-REP 2.0 din resursele Fondului Global de Combatere a Tuberculozei, SIDA și Malariei, implementator componenta societate civilă – Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză din Republica Moldova „SMIT”. http://pas.md/ro/PAS/Studies/Details/395

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.5.4.	Implicarea organizațiilor societății civile în reducerea barierelor și asigurarea accesului grupurilor-cheie la servicii de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Activitatea dată este implementată de Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova. Pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate următoarele activități: - În perioada de raportare IDOM a continuat campania de informare a ONG-urilor active în controlul TB cu privire la scopul și activitățile propuse ale proiectului. În acest sens, IDOM a continuat organizarea întâlnirilor on-line cu reprezentanții acestor organizații, discutând despre problemele existente, reiterând posibilitatea acestora de a referi potențiali beneficiari către serviciile oferite de IDOM în cadrul proiectului. Totodată, reprezentanți ai IDOM au participat la sesiunea de formare pentru organizațiile societății civile care sunt interesate să se implice în raportarea alternativă către organele convenționale ONU, la evenimentul de lansare a Asociației Rețelei Femeilor Refugiate din Ucraina “Female Support Force”, participare la Atelierul pentru validarea constatărilor studiului necesităților refugiaților cu dizabilități în Moldova. - La data de 08 decembrie 2023, avocații IDOM au participat la Conferința Drepturilor Omului în contextul Tuberculozei - „Consolidarea și susținerea culturii drepturilor omului în TB” , la care reprezentanții organizațiilor guvernamentale, neguvernamentale și internaționale și-au împărtășit experiența cu participanții și au discutat diverse aspecte legate de drepturile persoanelor cu tuberculoză. - În perioada 14-15 decembrie 2023, IDOM a organizat cursul de instruire „ Prestarea serviciilor de suport juridic pacienților cu tuberculoză și membrilor familiilor acestora”. Participanții la cursul de instruire au fost reprezentanți ai diferitor ONG-uri active în domeniul TB, HIV, asistență socială etc și reprezentanți ai PNRT. - În perioada de raportare au fost organizate 5 mese rotunde pentru consolidarea eforturilor de îmbunătățire a managementului în domeniul tuberculozei, informare și prevenirea încălcărilor drepturilor omului și promovarea incluziunii. Mesele rotunde au avut loc la Spitalul Raional Cantemir (03 octombrie 2023), Centrul Comunitar de Sănătate Mintală Botanică, mun. Chișinău (12 decembrie 2023), Centrul de Sănătate Sărătenii Vechi, r-nul Telenești (26 decembrie 2023), Inițiativa Pozitivă, mun. Chișinău (27 decembrie 2023), Dispensarul Republican de Narcologie (28 decembrie 2023). Participanți la mesele rotunde au fost medici, asistenți medicali, asistenți sociali ș.a. - Organizația a oferit consultații gratuite și asistență juridică de la avocații care activau de luni până vineri, în intervalul orelor 09.00 - 17.00, la numerele de tel. fix: + (373) 22 838 408; + (373) 22 838 409, inclusiv la numerele de telefoane mobile ale avocaților chiar și după programul de lucru, inclusiv în weekend. De asemenea, avocații au avut posibilitatea de a răspunde la mesajele parvenite pe adresa de e-mail: info@idom.md și pe messenger: m.me/drepturileomuluiMoldova. - În scopul diseminării informației referitoare la asigurarea accesului gratuit a persoanelor afectate de tuberculoză și a membrilor familiei lor la asistența juridică, au fost distribuite pliante de informare în instituții medicale de profil cât și OSC din domeniu. - În perioada 01 octombrie 2023 – 31 decembrie 2023, avocații IDOM au consultat un număr total de 4 cazuri - (dreptul la locuință – 1 caz, dreptul de acces la informație – 1 caz, dreptul la asistență socială -1 caz, dreptul la acces la asistență medicală – 1 caz). Pentru fiecare caz consultat a fost întocmit formularul standardizat cu mențiuni a

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
				drepturilor încălcate, problemele cu care se confruntă beneficiarii proiectului, regiunile în care au avut loc încălcările, cine a fost afectat (sex, vârstă, dizabilitate), instituțiile care sunt responsabile pentru aceste încălcări și propunerile de soluționare a cauzelor. Avocații IDOM au analizat cadrul legal național și internațional în scopul identificării și operării propunerilor de modificare și ajustare a legilor, actelor normative subordonate legii, cât și a practicilor care conduc la violări în domeniul TB.
6.6.	<i>Îmbunătățirea îngrijirii cazurilor de tuberculoză în rândul populațiilor-cheie și vulnerabile, inclusiv al migranților și al persoanelor aflate în detenție, prin abordarea factorilor determinanți sociali</i>			
6.6.1.	Fortificarea răspunsului la tuberculoză în penitenciare, managementul cazurilor și a suportului psihosocial acordat persoanelor eliberate din detenție în asigurarea continuității îngrijirilor, inclusiv prin implicarea organizațiilor societății civile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției	Indicator realizat 1. Ponderea deținuților care au fost asistați de organizațiile neguvernamentale - 100%. În 2024, această activitate în conformitate cu decizia GTL a fost realizată de către AO AFI. Valoarea bugetului pentru această activitate constituie 457,355.00 MDL. În conformitate cu datele raportate de către AO AFI, rezultatele pentru perioada de raportare sunt după cum urmează: 100% din persoanele cu TB din detenție au fost evaluate prin aplicarea chestionarului de evaluare psihologică inițială (42 persoane aflate în suport pentru aderență pe parcursul trimestrului 4, inclusiv 5 sunt persoane noi luate în suport în perioada trimestrului 4); 1 persoană cu TB au fost eliberate din detenție în perioada de raportare și a fost însoțită la medicul ftiziopneumolog pentru continuarea tratamentului; 127 consilieri psihologice pentru asigurarea aderenței la tratament; 3 ședințe ale echipei multidisciplinare. 2. Rata deținuților care au finalizat cu succes tratamentul din numărul total de pacienți care au fost asistați de organizațiile neguvernamentale - 100%. În perioada de raportare, 13 deținuți cu TB au finalizat tratamentul, 1 deținut a fost eliberat din detenții și a continuat tratamentul în sectorul civil, iar 1 persoană a finalizat cu succes. Pe parcursul anului 2024 au beneficiat de suport pentru aderență 82 deținuți cu TB dintre care 43 au finisat tratamentul cu succes. 9 persoane cu TB au fost eliberate din detenție și 5 au continuat tratamentul în sectorul civil dintre care 1 a încheiat tratamentul cu succes. Au fost realizate în total 300 ședințe cu beneficiarii din detenție, cei noi înrolați fiind obligator consiliați 100% cel puțin o dată. Echipele multidisciplinare s-au întrunit în 12 ședințe pe parcursul anului.
6.6.2.	Fortificarea răspunsului la tuberculoză în rândul migranților	2021* 2022	Ministerul Sănătății;	Indicator realizat în 2022 În anul 2021 a fost efectuat studiu privind tuberculoza în rândul migranților de către Organizația Internațională pentru Migrațiune și PNRT. Rezultatele studiului au fost prezentate la Atelierul de lucru „Prevenirea și îngrijirea tuberculozei în rândul refugiaților și populației migrante”. (Ordinul MS Nr.953 din 11/10/2022: Privind organizarea Atelierului de lucru

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
			Ministerul Afacerilor Interne; Biroul de Migrație și Azil	Prevenirea și îngrijirea tuberculozei în rândul refugiaților și populației migrante.) A fost organizat atelier regional de 2 zile cu participare internațională . Studiul calitativ privind particularitățile de gen în diagnosticul, tratamentul tuberculozei și accesibilitatea acestor servicii pentru populația mobilă a Republicii Moldova. Rezultatele studiului au fost traduse în limba rusă și engleză. Raportul studiului a fost distribuit în toate raioanele și municipiile ale republicii. https://publications.iom.int/books/gender-focused-qualitative-study-health-care-seeking-behaviour-and-access-tuberculosis Au fost organizate 4 sesiuni de instruire pentru colaboratorii serviciilor de grăniceri și vamale, poliția de frontieră Au fost produse materiale informaționale sensibile la gen și la migranți (3 mesaje diferite); 6000 de pliante, 60 de rulouri, 200 de postere, 350 de autocolante distribuite în 48 de unități medicale din țară, la 10 puncte de intrare în țară: Au fost dezvoltate și plasate 3 spoturi TV de animație informaționale despre TB, adresate migranților; Au fost organizate 4 flash-moburi.
6.6.3.	Elaborarea procedurilor standard de operare pentru conduita cazului de tuberculoză la solicitanții de azil, inclusiv de transfer transfrontalier al cazului de tuberculoză	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne; Biroul de Migrație și Azil	Indicator realizat Procedurile standard de operare pentru conduita cazului de tuberculoză la solicitanții de azil, inclusiv de transfer transfrontalier al cazului de tuberculoză au fost elaborate.
6.7.	<i>Implementarea strategiei de advocacy, comunicare și mobilizare socială în răspunsul la tuberculoză, inclusiv abordarea problemelor legate de drepturile omului și de gen și reducerea stigmatizării și discriminării</i>			
6.7.1.	Realizarea activităților de sensibilizare a persoanelor cu tuberculoză privind Carta pacientului cu tuberculoză și Declarația drepturilor persoanelor afectate de tuberculoză	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator realizat în 2022 Carta pacientului cu tuberculoză a fost multiplicată și distribuită. Versiunea electronică este disponibilă aici: https://smitmd.wordpress.com/2020/07/17/carta-pacientului-drepturile-si-responsabilitatile-pacientului-cu-tuberculoza/

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
6.7.2.	Dezvoltarea instrumentelor inovative de comunicare prin utilizarea tehnologiilor informaționale	2021*	Ministerul Sănătății	Indicator realizat în 2022 Sistemul de tratament videoasistat a fost ajustat și este funcțional pentru a putea aborda probleme legate de drepturile omului. Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) susținut de Parteneriatul Stop TB și Fondul Global pentru Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei, a dezvoltat o platformă de soluții digitale "I LIKE VST", care pe lângă modulul de monitorizare a aderenței la tratament prin intermediul asistenței video, oferă un modul de facilitare a monitorizării răspunsului comunitar la tuberculoză.
6.7.3.	Monitorizarea comunitară a accesului și a calității serviciilor de tuberculoză în raport cu respectarea drepturilor pacientului	2021* 2022	Ministerul Sănătății; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne	Indicator realizat În 2024 au fost realizate următoarele activități: 1. Au fost înregistrați 242 utilizatori noi din 23 unități administrativ-teritoriale. 2. În cadrul activității de gestionare a in-boxului și referirea cazurilor către echipa de răspuns, au fost validate 46 bariere raportate și redirecționate spre soluționare echipelor de răspuns din cadrul ONG-urilor responsabile, 27 dintre acestea au fost preluate spre soluționare, în baza necesității managementului din partea ONG-urilor. Două au fost soluționate pe parcursul anului, iar 25 sunt în curs de soluționare. Tipul barierelor raportate au fost următoarele: ✓ Calitatea serviciilor medicale - 15 ✓ Acces la serviciile medicale - 10 ✓ Încălcarea dreptului la securitate socială - 9 ✓ Limitarea drepturilor (discriminare) – 7 ✓ Încălcarea dreptului la viața și Dreptul la cel mai înalt standard realizabil de sănătate fizică și mentală - 3 ✓ Încălcarea dreptului la confidențialitate - 1 ✓ Încălcarea dreptului la informare și la consimțământul informat - 1 3. În data de 29 martie 2024, a fost organizată o ședință de lucru cu coordonatorii activității din partea Centrului PAS, AO AFI și ONG-urile implementatoare. În cadrul ședinței a fost discutată implementarea activității, succesele, provocările și soluțiile fezabile. Una dintre problemele vociferate de majoritatea ONG-urilor este lipsa telefoanelor smart în rândul persoanelor cu TB sau afectate de TB. S-a decis ca una dintre funcționalități care va fi realizată până la sfârșitul anului să fie posibilitatea de înregistrare a mai multor utilizatori de pe același telefon mobil/tabletă. În contextul unei soluții intermediare, s-a decis să fie elaborat un chestionar CLM pe suport de hârtie, în cazul în care sunt persoane care ar dori să raporteze o problemă, dar nu au telefon. Chestionarul a fost elaborat și aplicat în practică începând cu trimestrul II, 2024.
	Obiectivul specific 7. Consolidarea capacității naționale de cercetare și inovare pentru luarea deciziilor, în scopul accelerării și îmbunătățirii răspunsului național la tuberculoză			
7.1.	<i>Promovarea inovațiilor prin realizarea cercetărilor științifice</i>			

Nr. d/o	Acțiunile întreprinse pentru realizarea obiectivelor	Termen de realizare	Responsabilii de implementare	Activități și indicatori realizați
1	2	3	4	5
7.1.1.	Dezvoltarea agendei naționale de cercetare în tuberculoză sau a priorităților de cercetare bazate pe necesitățile țării și cu participarea societății civile	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Indicator realizat Planul privind realizarea cercetărilor științifice se elaborează anual. Prioritățile de cercetare sunt bazate pe necesitățile țării care au scopul de a elucida particularitățile cazurilor de recidivă tuberculozei, elaborarea și implementarea schemelor noi de diagnostic și tratament a TB, TB/HIV.
7.1.2	Realizarea cercetărilor conform agendei stabilite și revizuirea periodică a acesteia, la necesitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății; Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Indicator realizat Proiecte din cadrul programului instituțional de cercetare pentru anii 2024-2027 – 3: „Particularități clinico- imunogenetice și microbiologice ale tuberculozei cu localizări multiple”. Cifrul proiectului: 120101 „Impactul infecției COVID-19 asupra evoluției bolilor pulmonare cronice”. Cifrul proiectului: 120102 „Evoluția, transmisia și controlul tuberculozei rezistente la medicamente”. Cifrul proiectului: 120103 Proiecte internaționale – 2: „Acuratețea testelor de diagnostic noi pentru detectarea rezistenței la medicamente <i>M. tuberculosis</i>”. „PARADIGM4TB. Platformă de evaluare a regimurilor și duratelor într-un consorțiu global pentru TB”
7.2.	<i>Realizarea studiilor operaționale pentru a sprijini implementarea Programului național de răspuns la tuberculoză</i>			
7.2.1.	Realizarea studiilor operaționale conform planului stabilit, cu revizuirea planului, la necesitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Realizarea studiilor operaționale pentru anul 2024 este de 100%. Studii operaționale - 1. Ponderea recomandărilor cercetărilor științifice/studiilor operaționale aplicate în politicile naționale - 100%, conform planului stabilit pentru anul 2024. Studii operaționale - 1: mSTR ”Regimuri scurte de tratament modificate integral orale a tuberculozei RR/MDR”
7.2.2.	Participarea organizațiilor societății civile la realizarea studiilor operaționale, inclusiv la realizarea acestora la nivel de comunitate	2021* 2022 2023 2024 2025	Ministerul Sănătății	Indicator realizat Au fost realizate studii operaționale cu participarea organizațiilor societății civile inclusiv la nivel de comunitate. Au fost evaluate barierele privind implicarea comunitară, drepturile omului, aspectele de gen și nivelul de stigmă asociată tuberculozei în Republica Moldova. https://ifp.md/node/852 . În 2023, grantul a complementat exercițiul de completare a Scorecard-ului juridic și al drepturilor omului în contextul TB (inițiat în proiectul finanțat de Stop TB Partnership din Challenge Facility for Civil Society Round 11 și implementat de Centrul PAS).

* Activitățile planificate pentru anul 2021, au fost realizate și implementate, conform planului de acțiuni, bugetul pentru anul 2021 fiind executat.

Finanțarea IMSP în anul 2024 antrenate în realizarea PNRT din sursa CNAM

Finanțarea MSP antrenate în realizarea PNRT din sursa CNAM	2024	
	abs	%
Bonificația pentru indicatorii de performanță	-	-
Acoperirea cheltuielilor pentru alimentație și transport public de la /la domiciliu pentru tratamentul în condiții de ambulatoriu a bolnavilor TB	12 902 735.15	7,56
Laboratoare naționale de referință	15 789 017.00	9,28
Asistența medicală spitalicească	138 944 130.00	81,76
Efectuarea examinărilor profilactice (screening) de către IMSP IP “Chiril Draganiuc”	1 174 700.00	0.69
Proiectul din sursele fondului măsurilor de profilaxie	1 205 600.00	0.71
Total	170 016 182.15	100

Bugetul realizat pentru implementarea activităților PNRT, anul 2022 - 2024

Sursele de finanțare		2021		2022		2023		2024	
		suma	% in buget	suma	% in buget	suma	% in buget	suma	% in buget
Bugetul de stat	Bugetul MS	19 906 226.49	12.45%	18 454 156.00	9.83%	15 930 285.43	7.58%	25 858 497,44	12,76%
	Bugetul MJ	547 784.12		1 607 937.26		3 958 478.46		4 600 00,00	
Fondul Global	PAS	24 747 525.42	23.50%	16 098 786.49	14.93%	30 180 025.97	25.18%	7 832 677,71	16,03%
	UCIMP	13 841 478.53		14 394 635.85		35 884 752.73		30 450 571,12	
CNAM		104 522 084.61	63.64%	153 569 940.59	75.24%	176 339 834.99	67.24%	170 016 182.15	71,21%
Autoritățile locale		663 066.00	0.40%	-	-	-	-	-	-
Total		164 228 165.17	100%	204 125 456.19	100.00%	262 293 377. 58	100.00%	238 757 928,42	100%